



**Последваща оценка на
Общински план за развитие на
община Бяла Слатина
(2007 – 2013 г.)**

Юли 2015 г.



СЪДЪРЖАНИЕ:

I. МЕТОДИКА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА.....	12
II. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА.....	14
1. Обща характеристика на територията	14
2. Население и демографски процеси	16
3. Икономическо развитие	20
3.1. Общо състояние на местната икономика	20
5. Здравеопазване	26
6. Социални дейности	27
7. Образование	28
8. Култура и културни дейности	29
9. Спорт и туризъм	30
10. Инфраструктурно развитие	30
11. Екологично състояние и рискове.....	33
<i>Управление на отпадъците.....</i>	<i>36</i>
III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И УСТОЙЧИВОСТТА НА РЕЗУЛТАТИТЕ	38
1. Анализ и оценка на информацията от докладите за изпълнение на ОПР, подготвени от общинската администрация	38
2. Анализ и оценка на резултатите от проучване на общественото мнение 42	
3. Анализ и оценка индикаторите за въздействие и резултат.....	46
4. Обобщение на оценката на трите елемента	53
IV. ОЦЕНКА НА ОБЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	55
V. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ	58
VI. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОЛИТИКАТА ЗА РЕГИОНАЛНО И МЕСТНО РАЗВИТИЕ.....	61

Списък на съкращенията



БВП Брутен вътрешен продукт
ВЕИ Възобновяем енергиен източник
ВиК Водоснабдяване и канализация
ДБТ Дирекция „Бюро по труда“
ДМА Дълготрайни материални активи
ЕИК Единен идентификационен номер
ЕК Европейска комисия
ЕО Екологична оценка
ЕС Европейски съюз
ЗРР Закон за регионалното развитие
ИТ Информационни технологии
МБАЛ Многопрофилна болница за активно лечение
МЗ Министерство на здравеопазването
МЗХ Министерство на земеделието и храните
МК Министерство на културата
МОСВ Министерство на околната среда и водите
МПС Моторно превозно средство
МРР Министерство на регионалното развитие
МС Министерски съвет
МСП Малки и средни предприятия
НП Национална програма
НПО Неправителствена организация
НСИ Национален статистически институт
ОП Оперативна програма
ОПАК Оперативна програма „Административен капацитет“
ОПДУ Оперативна програма „Добро управление“
ОПНОИР Оперативна програма „Наука, образование и интелигентен растеж“
ОПИК Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПОС Оперативна програма "Околната среда"
ОПРР Оперативна програма "Региони в растеж"
ОПРЧР Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси"
ОСЗГ Областна служба по земеделие и гори
ОСР Областна стратегия за развитие
ППЗРР Правилник за прилагане на закона за регионалното развитие



ПРСР Програма за развитие на селските райони

ПУДООС Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда

ПЧП Публично-частно партньорство

РИОСВ Регионална инспекция по околна среда и водите

СГО Структури на гражданското общество

СИР Североизточен район

SWOT Силни и слаби страни, възможности и заплахи

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад се разработва във връзка с изискването на чл. 34, ал. 1 от ЗРР. Изискванията относно обхватът и съдържанието на оценката са конкретизирани в чл. 34, ал. 2 от ЗРР, както следва:

Последващата оценка включва:

- 1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;*
- 2. оценка на общото въздействие;*
- 3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;*
- 4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.*

Необходимостта от осъществяване на последваща оценка, произтича не само от обективното законово задължение за изготвянето ѝ, но и от обстоятелството, че се търси взаимосвързаност между извършваните политики и следването на стратегическите документи. В процеса на разработване на документи от стратегическо естество, следва да са ясно обособени корелационните връзки и устойчивостта на политиките, които следва да бъдат продължени - не формално, а логически, с натрупаното знание и опит по провеждането им, като бъдат научени уроците от предходния период.

Разработването на настоящата последваща оценка има ключово значение за постигането на целите и приоритетите за развитие в общината, както и тяхната дългосрочна устойчивост във времето.

РЕЗЮМЕ

Общинският план за развитие на Община Бяла Слатина за периода 2007– 2013 г. е документ за стратегическо планиране на местното развитие на територията на община Бяла Слатина. С оглед настъпилите след приемането му през 2007 г. промени във вътрешната и външната нормативна и институционална среда, в която същият се изпълнява и следва да се отчита, е обуславяна необходимостта от актуализация на документа, с оглед постигане на съответствие и приложимост при реализация и последващо отчитане. Актуализацията на документа е разработена след изготвяне на Доклад за междинна оценка на изпълнението на плана през 2012 г. и обхваща оставащия планов период (2012 – 2013 г.).

Настоящият доклад представя резултатите от независима последваща оценка за изпълнението на Актуализирания Общински план за развитие (ОПР) на община Бяла Слатина 2012-2013 г., изготвен в изпълнение на нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР) и Правилника за прилагане Закона за регионалното развитие (ППЗРР), както и конкретните препоръки по отношение на следващия програмен период.

Предмет на оценката на политиката е нейната резултатност – очакван или вече постигнат „успех“. Оценката представлява систематично изследване, което се извършва, за да се преценят връзките между входовете, дейностите, изходите и резултатите от изпълнението на плана от една страна, и факторите в програмната среда, от друга страна.

Целта на последващата оценка е не само да се открият направените грешки, но също и да се очертаят най-подходящите решения за бъдещите дейности и да се получи представа за полезността на политиката или програмата.

При изготвянето на доклада за последващата оценка са отчетени както новите промени в политиките на европейско ниво, така и настъпилите промени във вътрешните и външните условия, в нормативната, институционалната и политическата среда след приемането на Актуализирания ОПР.

Основната цел на настоящата оценка е както да подпомогне цялостният процес по управление и да предостави препоръки за необходимостта от промени в плановия документ за новия програмен период, а също и да осигури информационен ресурс за повишаване ефективността и подобряване на координацията при неговата реализация. Оценката е адресирана към три основни аспекта: реализация, съгласуваност/адекватност и координация при прилагането.

Конкретните цели на доклада за резултатите от последващата оценка на изпълнението Актуализирания ОПР на община Бяла Слатина за периода 2012-2013г. са:

- представяне на резултатите от постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите за общинско развитие за периода 2012-2013 г., заложили в актуализирания документ;
- оценка за съответствието на стратегията за развитие на общината с контекста на настъпилите промени на политиките на национално ниво и ниво ЕС;
- оценка на ефективността и ефикасността на използваните за периода финансови ресурси за постигане на целите на ОПР на община Бяла Слатина;

- обобщена оценка за ефективността на действията на компетентните органи във връзка с изпълнението на Актуализирания ОПР на община Бяла Слатина и предложения за подобряване ефективността на работата им, включително по отношение прилагането на принципите за партньорство и публичност;
- препоръки за разработване на ОПР на община Бяла Слатина, включително относно необходимостта от актуализации и промени в новия планов документ за периода след 2013 г.

За постигането на целите на последващата оценка са поставени следните задачи:

- ✓ да се набере обективна информация за степента на изпълнение на ОПР до момента на оценката като цяло и по отделни приоритети и цели;
- ✓ да се анализира набраната информация посредством богат методически инструментариум;
- ✓ да се конкретизират и актуализират мерките и целите, като се съобразят с настъпилите промени в икономическата и социална среда в община Бяла Слатина;
- ✓ да се посочат изпълнени мерки и цели и/или такива, чието значение е отпаднало;
- ✓ да се открият дефицити и слабости и да се направят препоръки по отношение на бъдещи оценки.

Последващата оценка отчита постигнатия досега опит на община Бяла Слатина в изготвянето и реализацията на планови документи с различен времеви хоризонт, като взима под внимание общия преглед на резултатите от реализацията на областната стратегия за развитие на област Враца (2005 -2015) и изпълнението на Регионалния план за развитие (2007-2013 г.) на Северозападния район, в чиито териториален обхват попада и община Бяла Слатина. Очакваните резултати и ползи от извършването на последваща оценка на ОПР най-общо се свързват с:

- ⇒ Изготвяне на независима и качествена последваща оценка на актуализирания Общински план за развитие на община Бяла Слатина за периода 2012-2013 г.;
- ⇒ Предложени препоръки за актуални промени в Общинския план за развитие, които да се използват при бъдеща актуализация на ОПР за периода 2014-2020 г.;
- ⇒ Отправени принципни препоръки за необходимите действия на административните структури за развитие във връзка с изпълнението на ОПР;
- ⇒ Предложени мерки за постигане на по-висока ефективност при изпълнението на ОПР;
- ⇒ Подобрена организация и координация на компетентните органи за изпълнение на Общинския план за развитие и засилено партньорство между заинтересованите страни в процеса на изпълнение на ОПР;
- ⇒ Подобрена информираност и публичност за изпълнението на документа.

Основните критерии, които са използвани при последващата оценка са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

Община Бяла Слатина притежава ресурси за решаване на основните проблеми и постигане на успешно и устойчиво икономическо развитие. Те са свързани със съхранената природна среда, природни ресурси, потенциала на земеделските земи и непрекъснато усъвършенстваната инфраструктура. Анализът на социално-икономическия профил показва, че въпреки реализираните проектни дейности за подобряване на инфраструктурата, опазване на околната среда и повишаване капацитета на местната власт, основните проблеми в общината продължават да бъдат: ниската конкурентоспособност на местната икономика, високата безработица и отрицателната демографска характеристика.

Изводи по отношение на координация и адекватност на стратегическата рамка:

- Поставен е необходимия акцент върху мерките, които биха довели до подобряване на социално-икономическата ситуация, включително ограничаване на безработицата и бедността в района и постигане на устойчив растеж;
- Актуализираният план е съобразен с изискванията на националното и европейското законодателство в областта на регионалното развитие, както и с целите и приоритетите за развитие, дефинирани в стратегическите планови документи на регионално, национално и европейско ниво.
- Постигната е реалистичност при дефиниране на цели и мерки, което позволява адекватно и балансирано финансово планиране, административно осигуряване, качествено наблюдение и ефективно реализиране;
- Стратегическата рамка е стегната и последователна, свързана пряко с потребностите, специфични за територията. Не е налице припокриване на мерки или дублиране на цели;
- Постигната е координация и взаимовръзка между отделните мерки и интервенции, като са заложили адекватни индикатори за измерване на получените резултати по отделните мерки;
- Постигната е концентрация на ресурсите, и е постигнато фокусиране на вниманието върху няколко конкретни постижими и от съществено значение приоритета, които са пряко свързани с поставената визия и цели за развитие.

Резултати от осъществената оценка:

- ⇒ По данни, предоставени от общинската администрация, през периода 2012 – 2013 г., т. е. разглежданият период Община Бяла Слатина е реализирала 81 проекта на стойност 32 млн. лв.;
- ⇒ Бюджетната рамка, заложила в актуализираната индикативна финансова таблица за изпълнение на ОПР е в размер на 36.05 млн. лева. Общото финансово изпълнение на ОПР на етап последваща оценка е изключително високо и достига 92%;
- ⇒ Постигнатото високо ниво на реализация на индикативния бюджет на ОПР е свързан, както с адекватно разработената актуализация на ОПР през 2012 г., така и с взетите предвид специфики за общината от една страна и с активността на общината по отношение на подготовка и реализация на проекти от друга;

- ⇒ Общината е натрупала сериозен опит в разработването и изпълнението на проекти в различни сфери и съответно е изградила капацитет във всички области на тези проекти;
- ⇒ Положителна оценка за осъществените инициативи, тъй като е налице напредък по постигане на повечето заложи цели в рамките на всеки приоритет и стратегическата визия на ОПР в цялост;
- ⇒ Реализирани са множество дейности и проекти във връзка с изпълнението на над 21 мерки от заложи 26, а по още 3 е налице недостатъчна активност т.е. налице е активност по 92% от предвидените мерки. Липсват конкретни действия и проекти по отношение на две конкретни мерки в рамките на Приоритет 2, а именно за оптимизиране на връзката между земеделието и преработващата промишленост и подобряването на инвестиционния климат в общината. Отчетената слаба активност за тези мерки се потвърждава и от информацията за финансовото изпълнение на актуализирания ОПР и наличието на едва 4% такова изпълнение по отношение на Приоритет 2;
- ⇒ Налице е много висока активност и инициативи в посока постигане на целите заложи в рамките на Приоритет 1: Развитие на съвременна пътна и техническа инфраструктура и опазване на околната среда, поради което финансовото изпълнение на този приоритет надхвърля предвидения бюджет и достига изпълнение от 108% (17 млн. лв.);
- ⇒ Като е описано и по-горе най-слабо изпълнение е налице по отношение на Приоритет 2: Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инвестиционния климат и подкрепа на малкия и среден бизнес, където финансовото изпълнение е едва 4% (65 хил. лв.). Основна причина за финансовото неизпълнение е липсата на реализация на инвестиции за изграждане на тържище и инфраструктура за развитие на бубарството, където предвиденият бюджет достига 96% от целия приоритет. Като цяло развитието на бубарството в общината губи своята инерция като инвестиционно намерение и към момента не е налице реална възможност за реализация на подобен проект.
- ⇒ Високата активност по отношение на изпълнението на Приоритет 3: Подобряване качеството на човешкия ресурс и повишаване на заетостта е свързана с реализирането на 245% финансово изпълнение (3.4 млн. лв.). Общината реализира мащабни проекти в желанието си да ограничи изключителното високо ниво на безработицата в общината.
- ⇒ Налице е много висока активност и инициативи в посока постигане на целите заложи в рамките на Приоритет 4: Развитие на социалната, здравна, културна и спортна дейност в общината, поради което финансовото изпълнение на този приоритет надхвърля предвидения бюджет и достига изпълнение от 153% (2.2 млн. лв.);
- ⇒ Относително ниско изпълнение е отчетено и по отношение на Приоритет 5: Прозрачно и ефективно управление, където финансовото изпълнение е 11% (64 хил. лв.). Основна причина за финансовото неизпълнение е предвиденият значителен финансов ресурс за повишаване на квалификацията на общинските служители. Реално такива проекти са реализирани, но през 2014 г. и съответно не попадат в обхвата на настоящата оценка. Съществена роля по отношение на

този приоритет играе въвеждането на обслужването „на едно гише“, което е реализирано, както и развитието на електронна община. По отношение на електронната община, в синхрон с тенденциите на национално ниво е налице забава в процеса, но са налице индикации за реализацията им.

- ⇒ Налична е развита връзка, взаимодействие и включване на структурите на гражданското общество и местния бизнес при разработването и изпълнението на общински политики, проекти и планове;
- ⇒ Формулираните в актуализацията на ОПР индикатори за оценка са директно адресирани към конкретните приоритети, цели и мерки за реализиране на ОПР. Слабост е факта, че не е налице базова и целева стойност за всеки от тях, т.е. не може да бъде направена реална оценка по отношение на напредъка, базирайки се на тази информация;
- ⇒ От определени общо 61 броя индикатори за оценка, за 3 от тях не бе събрана информация, която да е адекватна за оценка. За 51 от индикаторите е налице положителна оценка, което представлява над 83% изпълнимост на индикаторите. Отново следва да се обърне внимание, че не са формулирани целеви стойности за съответните индикатори и оценката на същите е осъществена по експертното мнение на екипа, разработващ настоящия доклад и на база получените данни;
- ⇒ Налице е работеща система за събиране на информация по изпълнение на ОПР;
- ⇒ Налице е програма за реализация на ОПР, включително по години;
- ⇒ Налице са ежегодни доклади за изпълнение на ОПР с включена финансова информация за реализираните проекти, но същите е необходимо да включват детайлизирана информация за направеното по отделни приоритети, цели и мерки;
- ⇒ Въпреки създадената работеща връзка между гражданското общество и администрацията и бизнеса, налице бе затруднение при провеждането на проучване за оценка на изпълнението на ОПР;
- ⇒ Проведеното проучване показва висок дял на лицата, които вземат отношение и/или са запознати с реализацията на ОПР 2007 – 2013 г., което показва добро ниво на сътрудничество между общинската администрация и гражданското общество;
- ⇒ Над половината от анкетираните посочват конкретни изпълнени проекти, през периода 2007 – 2013 г., което показва относително добре функционираща система за осигуряване на публичност и информация по осъществяваните проекти;
- ⇒ Средно високи са оценките по отношение на всички заложили цели, като същите се движат в интервала 1.34 – 1.86 от максимални 3;
- ⇒ 83% от анкетираните оценяват като положително провеждането на политики за регионално и местно развитие.

Препоръки:

- Продължаване на високата активност на общинската администрация по отношение на проучване и оценка на възможностите за финансиране на проекти, чрез фондовете на ЕС, с оглед реализация на ОПР 2014 – 2020 г. и други общински политики;
- Предприемане на конкретни инициативи за стимулация на местния бизнес, изграждане на устойчива заетост и задържане на младите хора в общината;
- Предприемане на конкретни действия и инициативи, с оглед постигане на заложените в ОПР 2014 – 2020 г. цели и приоритети, включително индикатори за резултат и въздействие;
- Създаване на работещ механизъм за мониторинг на изпълнението на общинските политики и ОПР 2014 – 2020 г., включително система за събиране на информация за реализация на политиките;
- Поддържанена ежегодна отчетност на изпълнението на ОПР и актуализация на програмата за реализация при необходимост, включваща информация за конкретните реализирани проекти;
- Подобряване на дейностите по осигуряване на информация и публичност при реализирането на проекти и инициативи от страна на общинската администрация, с оглед обхващане на максимално широк кръг лица и осведомяването на същите;
- Продължаване на работата по поддържане на работеща връзка между гражданските структури и общност и администрацията по отношение на всички аспекти, свързани с развитието на общината и региона;
- Продължаване на активната политика на общината по отношение на подобряване на средата и благоустрояване на населените места и подобряване на инфраструктурата;
- Разработване на програма за стимулиране на МСП и изграждане на инвестиционен профил на общината;
- Привличане вниманието на различни инвеститори за разкриване на нови работни места, както и запазването на съществуващите;
- Продължаване на активната политика за опазване и съхраняване на природното богатство като се активизират превантивните дейности водещи до съхранение на екологията и биологичното разнообразие;
- Необходимо е отделяне на съществено внимание за развитието на електронна община и всички съпътстващи това начинание дейности;
- Предприемане на дейности за подобряване на влошената демографска структура на населението, задържане на младите в общината и създаване на предпоставки за развитие на личността;
- Продължаване на активността на администрацията по отношение на провежданите обучения за подобряване на уменията и компетенциите на административния и експертния капацитет.

I. МЕТОДИКА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА

Последващата оценка на изпълнението на Общинския план за развитие е важен документ, който цели да представи степента на изпълнение на заложените цели и приоритети, както и реално достигнатото ниво на развитие на общината спрямо предприетите мерки, в резултат на изготвената междинна оценка. Формулираните изводи и препоръки са свързани със същността и начина на прилагане на общинския план за развитие, както и на резултатите от осъществените мерки.

Провеждането на съгласувана политика за регионално и местно развитие ще бъде от изключително значение за управлението на регионалното развитие в бъдещите периоди. На тази база се предоставя възможност за извършване на сравнителен анализ и оценка за развитието на общината през отделните етапи на регионално развитие.

Последващата оценка на ОПР на Община Бяла Слатина се извършва в началото на новия за ЕС програмен период на Политика на сближаване. През март 2010 г. Европейският съвет одобри Стратегия „Европа 2020“, която е приемственик на Лисабонската стратегия и има три приоритета – интелигентен растеж (изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации), устойчив растеж (насырчаване на по-екологична и по-конкурентноспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите) и приобщаващ растеж (насырчаване на икономика с високи нива на заетост, която да създава условия за социално и териториално сближаване). В публикувания от ЕК Пети доклад за икономическото, социално и териториално сближаване, се поставиха новите акценти в политиката на сближаване. Освен на европейско ниво, на национално също протекоха редица динамични процеси в областта на формирането и изпълнението на политики. Ангажиментите, които България пое във връзка с прилагането на Пакта „Евро плюс“, както и приетата Национална програма за реформи 2011 – 2015 в изпълнение на стратегия „Европа 2020“ са само част от актуализираните политики на национално ниво.

Процесът на подготовка и разработване на последващата оценка включва следните **етапи:**

- ⇒ Подготовка и събиране на информация;
- ⇒ Обработка на информацията и анализ;
- ⇒ Подготовка на доклад за извършената последваща оценка;
- ⇒ Консултиране и съгласуване.

Източниците на информация, които се използват за разработването на оценки е от съществено значение и важност да бъдат надеждни и сигурни. Следва да се има предвид, че екипът подготвил оценката е използвал изцяло официални източници на информация: данни от НСИ, ДБТ и др. Информация бе предоставяна и от страна на общинската администрация, по искане на екипа, разработващ оценката, но предоставената информация надлежно бе проверена от независими източници – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България, справки от информационната система на ПРСР и др.

При разработването на настоящия доклад, бяха разгледани следните документи:

- Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г.;
- Регионален план за развитие на Северозападен район 2007 – 2013 г.;
- Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Северозападен район 2010 – 2013 г.
- Областна стратегия за развитие на област Враца 2005-2015 г.;
- Актуализирания документ за изпълнение на Областна стратегия за развитие на област Враца 2009-2013 г.
- Методически указания на Министерство на регионалното развитие и благоустройство за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.
- Общински план за развитие на община Бяла Слатина 2007-2013 г.;
- Доклад за Междинна оценка на Общински план за развитие на община Бяла Слатина 2007- 2013 г., изготвен 2012 г.;
- Актуализиран документ за изпълнение на Общински план за развитие на община Бяла Слатина 2012 – 2013 г.
- Справка – информация за реализирани/ в процес на изпълнение проекти на община Бяла Слатина за периода 2012 - 2013 г.;
- Справка за подадени, но нереализирани проекти на община Бяла Слатина за периода 2012 - 2013 г.;

Настоящата оценка се фокусира върху представяне на резултатите от реализацията на Общински план за развитие и изпълнението на предварително поставените цели и приоритети, както и вложените ресурси. Основните методи, използвани при осъществяване на оценката, са аналитичен преглед, експертна оценка и сравнителен и икономически анализ.

При изготвянето на последващата оценка на Общинския план за развитие на община Бяла Слатина са приложени следните основни принципи:

- Адекватност – оценката изследва съответствието на постигнатите резултати с планираните нужди и очакванията на етапа планиране;
- Релевантност като принцип покрива анализ на целите и тяхната адекватност на социално-икономическия контекст през оценявания период.
- Ефикасност – анализирана е връзката между използваните ресурси и постигнатите резултати и ефекти с постигнатите резултати по съответните приоритети, цели и мерки;
- Ефективност – анализът се концентрира върху оценка на приноса на приоритетните направления и цели за удовлетворяване на идентифицираните проблеми, очаквания и нужди;
- Устойчивост на резултатите – направена е преценка до каква степен може да се очаква, че постигнатите резултати и ефекти ще запазят своята устойчивост и ще имат дълготраен ефект върху жителите на общината.

Настоящият доклад се базира на изводите направени при анализа на следните три основни елемента на последващата оценка:

- ❖ Годишни доклади за изпълнение на Актуализиран ОПР 2012–2013 г. на община Бяла Слатина – 2 броя.
- ❖ Осъществено анкетно проучване сред 30 представители на гражданското общество, бизнеса и общинската администрация на община Бяла Слатина;
- ❖ Оценка на индикаторите за въздействие и резултат, дефинирани в Актуализирания документ за изпълнение на ОПР 2012 – 2013 г.

II. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

1. Обща характеристика на територията

Община Бяла Слатина попада в административните граници на Област Враца и се намира в централната западна част на Северозападния район за планиране. Административният център на Общината е град Бяла Слатина. Градът е разположен на 48 км североизточно от Враца.

Фигура 1: Карта на Област Враца



Община Бяла Слатина има територия 572,343 дка и население, съгласно осъщественото преброяване на 01.02.2011 г. от 24,606 жители.

Релефът на общината е разнообразен – равнинен и полупланински.

Климатът е умерено-континентален с ясно изразени температурни амплитуди. В климатично отношение района спада към Европейско-континенталната област в Северния климатичен район на Дунавската равнина.

Територията на общината е бедна на полезни изкопаеми, но се срещат залежи на различни строителни материали (чакъли, пясъци и варовици). В геоложко отношение районът е сравнително добре проучен. Проведени са картировъчни, сеизмични и сондажни проучвания.

През територията на община Бяла Слатина преминава река Скът. Реката е от трета категория. Почвите са льосови и това дава възможност за бързо оттичане (поемане) на повърхностните води. За това спомага и общия наклон на селището. Подпочвените води са над 3 м под терена – средно благоприятни.

Водните ресурси се разпределят както следва:

- Реки 1,670 дка;
- Блата и рибарници 1,100 дка;
- Язовири и напоителни канали 4,700 дка.

Селското стопанство е традиционен отрасъл. Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др. По данни на доклад на НСИ за 2011 г. териториите в общината са, както следва:

- Земеделски територии – 479,782 дка (83.8%), в това число 429,995 дка обработваеми площи (75.1%);
- Горски територии – 46,738 дка (8.2%);
- Населени места и други урбанизирани територии – 35,269 дка (6.2%);
- Водни площи – 6,830 дка (1.2%);
- Територии за полезни изкопаеми – 1,007 дка (0.2%);
- Територии за транспорт и инфраструктура – 2,717 дка (0.5%).

Видно от посочените данни най-голям относителен дял имат земеделските територии, които съставляват 83,8% от цялата територия на Община Бяла Слатина.

Община Бяла Слатина включва 15 населени места с общо население по данни от последното преброяване (февруари 2011 г.) от 24,606 жители, разпределени в 1 (един) град и 14 (четиринадесет) села.

Съгласно Областната стратегия за развитие на област Враца за периода 2014 – 2020 г., гр. Бяла Слатина попада в 4-то йерархично ниво (категоризация на центровете в България) като малък град с микрорегионално значение за територията на групи общини.

Гъстотата на населението от 42.6 души/кв. км. е по-ниско от регистрираното ниво от 51.6 души/кв. км. за област Враца и много под средното за страната ниво от 66.01 души/ кв. км.

Град Бяла Слатина е естественият център на общината. По големина град Бяла Слатина е в групата на малките градове в страната - до 20 000 жители. Големината по брой жители на селата в общината имат следната структура: с до 500 жители са 5 села (27%), с над 500, но до 2,000 жители са 8 села (53%) и с над 2,000 жители е само едно от селата в общината – Търнава.

В следващата таблица е представена информация за населението в градовете и селата за периода 2008 – 2012 г. на национално, областно и общинско ниво. Източник на посочената информация е НСИ.



Година	2008		2009		2010		2011		2012	
Население	В градовете	В селата	В градовете	В селата	В градовете	В селата	В градовете	В селата	В градовете	В селата
Общо за страната	5 407 105	2 199 446	5 401 214	2 162 496	5 375 069	2 129 799	5 324 900	2 002 324	5 307 868	1 976 684
% в страната	71%	29%	71%	29%	72%	28%	73%	27%	73%	27%
Област Враца	114 630	85 072	113 467	83 362	111 638	81 917	108 506	76 156	107 095	74 479
% в Областта	57%	43%	58%	42%	58%	42%	59%	41%	59%	41%
Община Бяла Слатина	12 567	14 965	12 433	14 671	12 289	14 327	11 050	13 312	10 934	13 073
% в Общината	46%	54%	46%	54%	46%	54%	45%	55%	46%	54%

Таблица 1: Население в градовете и селата 2008 – 2012 г.

Видно от представените данни в Таблица №1 делът на населението живеещо в селата от община Бяла Слатина е два пъти по-висок от средното за страната. Друга важна тенденция, която може да бъде разчетена от предоставените данни, е запазването на делът на населението, живеещо в селата на общината за целия разглеждан период, при наличие на плавно спадащ дял на това население, както на областно, така и на национално ниво.

По отношение предоставената информация за жилищния фонд в Община Бяла Слатина за периода 2010 – 2012 от НСИ е налице относително запазване на разполагаемия жилищен фонд, включително и по отношение на новопостроените сгради и жилища на годишна база.

2. Население и демографски процеси

По данни от преброяването, осъществено към 01.02.2011 г. населението на община Бяла Слатина е 24,606 души. За десет годишния период между двете преброявания (2001 – 2011 г.) населението на общината е намаляло с 21.4%, като разликата в абсолютна стойност е 6,686 души. Регистрираната негативна тенденция в общината, превишава отчетените спадове, както за цялата страна, така и в частност за област Враца, където е регистриран спад от 18% за посочения период.

Графика 1: Население на Община Бяла Слатина за периода 2000 – 2013 г. (ЕСГРАОН)

На следващата графика е представена информация за тенденцията при регистрираните лица по постоянен адрес в общината за периода 2000 – 2013 г., съгласно данни от ЕСГРАОН.



Налице е тенденция на силно намаляване на населението по постоянен адрес в общината, като през 2005 г. е отчетен спад от над 3% на годишна база. От 2007 г. насам годишния спад на регистрираното население се ограничава до 1.5%, като за 2012 и 2013 г. се ограничава

до -1%.

Основните причини за намаляване на населението в общината са отрицателните естествен (-292 за 2012 г.) и механичен прираст (-63 за 2012 г.). По данни на НСИ за периода 2008 – 2012 г. продължава задълбочаването на негативните резултати по отношение на *естествения прираст* на населението в общината. Видно от следващата таблица отрицателната статистика по анализирания показател се наблюдава на областно ниво. Живородените деца през 2012 г. съставляват под 1% от регистрираното, съгласно ЕСГРАОН население по постоянен адрес. В същото време починалите лица, съставляват 1.85% от това население. Като цяло от 2010 г. до 2012 г. броят на живородените деца годишно е около и над 2 пъти по-нисък от броят на починалите лица.

Година	2008		2009		2010		2011		2012	
<i>Естествен прираст</i>	<i>Живородени</i>	<i>Починали</i>	<i>Живородени</i>	<i>Починали</i>	<i>Живородени</i>	<i>Починали</i>	<i>Живородени</i>	<i>Починали</i>	<i>Живородени</i>	<i>Починали</i>
Област Враца	1 734	3 625	1 787	3 643	1 622	3 637	1 594	3 442	1 526	3 561
	<i>Прираст:</i>	-1 891	<i>Прираст:</i>	-1 856	<i>Прираст:</i>	-2 015	<i>Прираст:</i>	-1 848	<i>Прираст:</i>	-2 035
Община Бяла Слатина	295	520	292	534	270	539	260	513	225	517
	<i>Прираст:</i>	-225	<i>Прираст:</i>	-242	<i>Прираст:</i>	-269	<i>Прираст:</i>	-253	<i>Прираст:</i>	-292

Таблица 2: Естествен прираст на населението на областно и общинско ниво за периода 2008 – 2012 г. (НСИ)

За разлика от резултатите за естествен прираст, по отношение на *механичния прираст* от 2011 г. се наблюдава тенденция на значително понижаване на негативния резултат при сравнение на броя заселили се с броя изселили се хора от общината. Изселилите се хора през 2012 г. са на половина от броя изселили се през 2010 г., но при наличие на аналогична тенденция по отношение на заселилите се хора в общината, не може да бъде отчетен положителен прираст.

Година	2008		2009		2010		2011		2012	
<i>Механичен прираст</i>	<i>заселени</i>	<i>изселили</i>	<i>заселени</i>	<i>изселили</i>	<i>заселени</i>	<i>изселили</i>	<i>заселени</i>	<i>изселили</i>	<i>заселени</i>	<i>изселили</i>
Област Враца	2 968	4 086	3 737	4 754	4 110	5 369	3 029	3 618	2 113	3 166
	<i>Общо:</i>	-1 118	<i>Общо:</i>	-1 017	<i>Общо:</i>	-1 259	<i>Общо:</i>	-589	<i>Общо:</i>	-1 053
Община Бяла Слатина	389	659	509	695	521	740	461	482	312	375
	<i>Общо:</i>	-270	<i>Общо:</i>	-186	<i>Общо:</i>	-219	<i>Общо:</i>	-21	<i>Общо:</i>	-63

Таблица 3: Механичен прираст на населението на областно и общинско ниво за периода 2008 – 2012 г. (НСИ)

Следва да се има предвид, че общината в рамките на област Враца е с един от най-слабо изразените негативни резултати по отношение на механичен прираст.

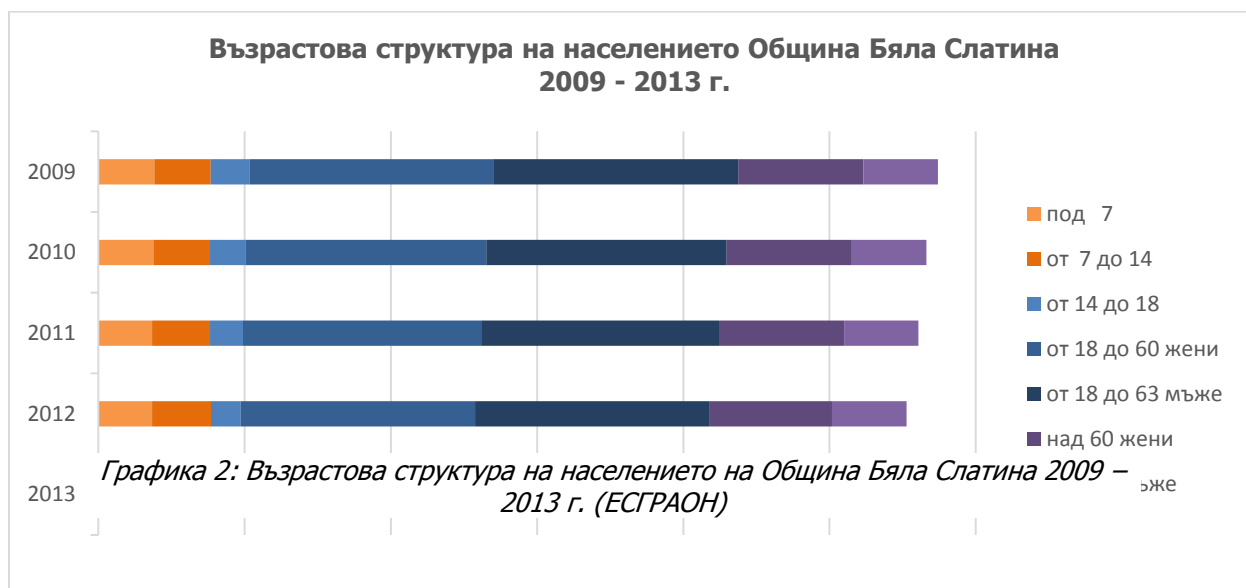
Негативната демографска картина на община Бяла Слатина допълнително се влошава от неблагоприятната *възрастова структура* на населението. По данни на НСИ, населението в трудоспособна възраст за 2012 г. в общината съставлява 56.2%, следвано от делът на населението над трудоспособна възраст с 27.3%. Като негативни факти могат да бъдат отчетени следните моменти: населението над трудоспособна възраст е повече от една четвърт от цялото население, а населението под трудоспособна възраст е едва 16.5%. В същото време за посочената година отчетеният

дял на населението под трудоспособна възраст е значително по-висок от дялът отчетен на ниво област (14.4%), за разлика от дялът на населението в трудоспособна възраст, който на ниво област достига 59.0%.

По актуални данни на НСИ дялът на населението под и в трудоспособна възраст в рамките на общината е намаляло съответно с 0.75% и 0.81% през 2012 г. По същото време е регистриран значителен спад в населението над трудоспособна възраст от 3.2%, което може да се счита за относително благоприятна тенденция, при наличие на влошената възрастова структура на населението в общината и с оглед отчетените по-негативни спадове в рамките на цялата област Враца.

Като цяло обаче неблагоприятната възрастова структура силно влошава възпроизводствените възможности на територията, което се потвърждава от стойностите на основните демографски показатели. Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез *коефициента на демографско заместване*, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60-64 г.). По данни от преброяването на населението през 2011 г., всеки 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 68 млади хора, което показва, че в общината е настъпила стагнация по отношение на подмладяването и развитието на трудоспособното население. Все пак този резултат е по-добър от отчетения средно за област Враца (66).

В следващата таблица е представена *възрастовата структура* на населението в общината за периода 2009 – 2012 г., по данни на ЕСГРАОН.



Важен момент при изследването на демографското състояние е анализът на *половата структура* на населението в общината. През 2012 г. жените, живеещи в общината са 51% от населението, т.е. е налице леко превишаване на жените в общината, което е отчетено като обща тенденция, както на областно, така и на национално ниво. Важен елемент тук е съотношението мъже/жени в трудоспособна възраст, където е налице ясно превишаване на мъжете с 54% за общината, видно от представената графика по-

долу. В същото време за групата над трудоспособна възраст е силно изявено предимството на жените с 62%, срещу 38% на мъжете в тази група, както на ниво община, така и на ниво област. При групата под трудоспособна възраст е налице относителен паритет с 51% жени и 49% мъже.

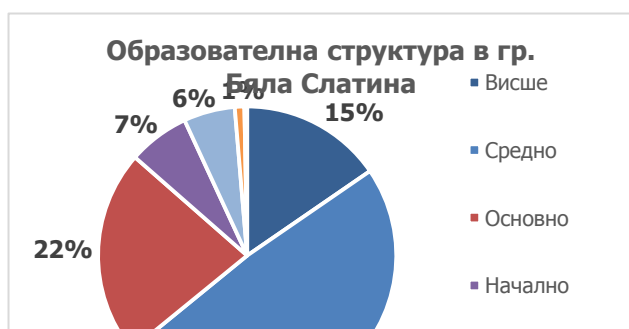
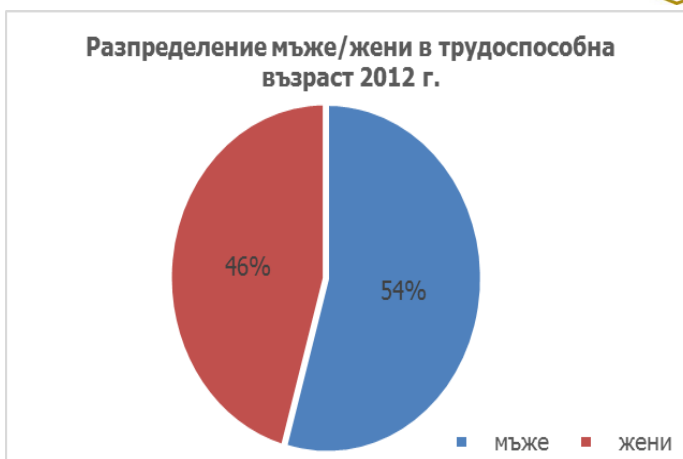
Образователната структура на населението на общината е важна социална характеристика, свързана с професионалната квалификация. Доказано е съществуването на ясна положителна връзка между производителност и ниво на образование и обучение. Повисоките нива на образование и обучение стимулират развиването на иновационния потенциал на населението.

Съгласно данните от последното преброяване (2011 г.) почти 10% или 2,424 души имат висше образование в общината (като 67% от тях обитават гр. Бяла Слатина, а 33% са жители на селата). Най-голям е делът на населението със средно образование – 40.5% или 9,966, като почти е еднакъв броя на живеещите в градовете и в селата.

Значителен е делът на населението, което е без и е с до основно образование (42%), като преобладаващата част от него обитава селата на общината. На следващата графика е представена информация с конкретния брой във всяка отделна група за цялата община.

Съгласно предоставената информация за трудоспособното население в общината към края на 2011 г., става ясно, че 9% от същото е с по-ниско от средно образование, 17% има висше образование, а 73% са със средно.

С оглед на факта, че в общината има само един град, на следващата графика е представена информация за образователната структура на населението от 7 годишна възраст в гр. Бяла Слатина. Почти 50% е делът на посоченото население със средно образование, а делът на лицата с основно образование е значително по-висок от този на лицата с висше, съответно 22% и 15%.

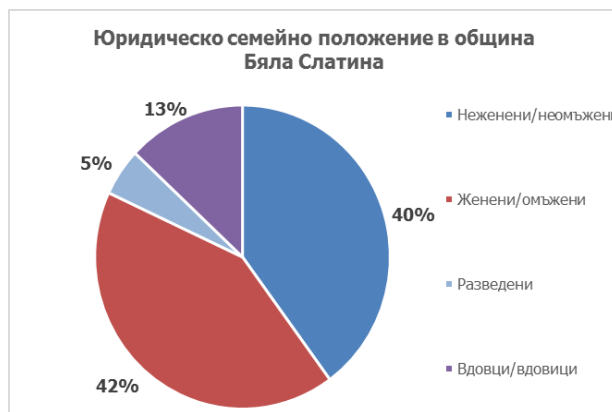


Графика 5: Образователна структура на населението в градовете и селата на общината (НСИ – Преброяване 2011 г.)

За сравнение е представена образователната структура на населението от 7 годишна възраст в селата от общината. Видно от графиката драстично намалява делът на лицата с висше и средно образование, съответно 7% и 39%, за сметка на лицата с основно и начално, съответно 37% и 10%.

В периода 2005 – 2012 г. в община Бяла Слатина са закрити или преобразувани 13 училища, основно в селата на общината. Въпреки това намаляване, все още броят на действащите училища съотнесен към населението е висок, в сравнение със средното ниво в страната.

Съгласно данните от преброяването на 2011 г. по юридическо семейно положение делът на женените/омъжените лица и неженените/неомъжените лица е относително равен, съответно 42% и 40%. Значителен е делът на вдовците/вдовците като делът им достига 13%.



Графика 6: Юридическо семейно положение в община Бяла Слатина (НСИ – Преброяване 2011 г.)

Етническата принадлежност на хората е сред най-важните характеристики на населението, защото тя влияе, както върху възпроизводството, така и върху трудовата активност и общественото поведение. Най-голямата етническа общност в общината, съгласно доброволното самоопределяне при осъществяването на преброяване през 2011 г. е българската – от 17,743 души (85%) от самоопределилото се население. За съпоставка на ниво област е значително по-висок делът на лицата, които са се самоопределили като принадлежащи към тази етническа общност – 92.7% или 151,183 души. Втората по дял е ромската етническа група, като 2,544 души (12%) от общината са се самоопределили като попадащи в нея, при дял на ниво област от 6.2% или 10,082 души. Следва да се има предвид, че над 15% от населението, участвало при преброяването през 2011 г. не е отговорило на доброволния въпрос относно самоопределяне към етническа общност, което прави посочените данни неизчерпателни.

3. Икономическо развитие

3.1. Общо състояние на местната икономика

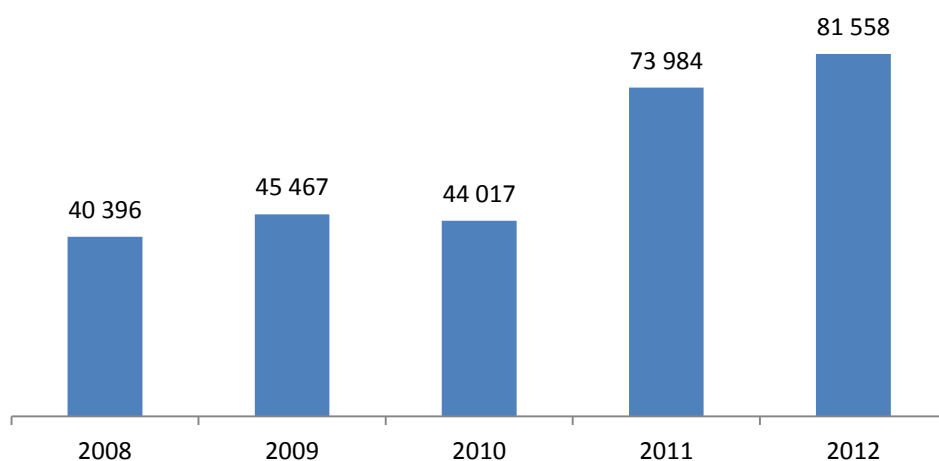
Общинската икономика на Бяла Слатина се формира от няколко основни отрасли: селско стопанство, шивашка промишленост, машиностроене и хранително-вкусова промишленост.

Регистрираните дружества развиващи дейност на територията на общината е сравнително статична величина, като съгласно справка от НСИ, към края на 2012 г. са 586 броя.

По отношение на общите приходи от продажби, най-значим е секторът Селско, горско и рибно стопанство, който през 2012 г. съставлява над 50% от приходите на бизнеса в общината и основния двигател на наблюдаваната тенденция в кумулативните приходи в общината за периода 2008 – 2012 г.

3.2. Селско стопанство

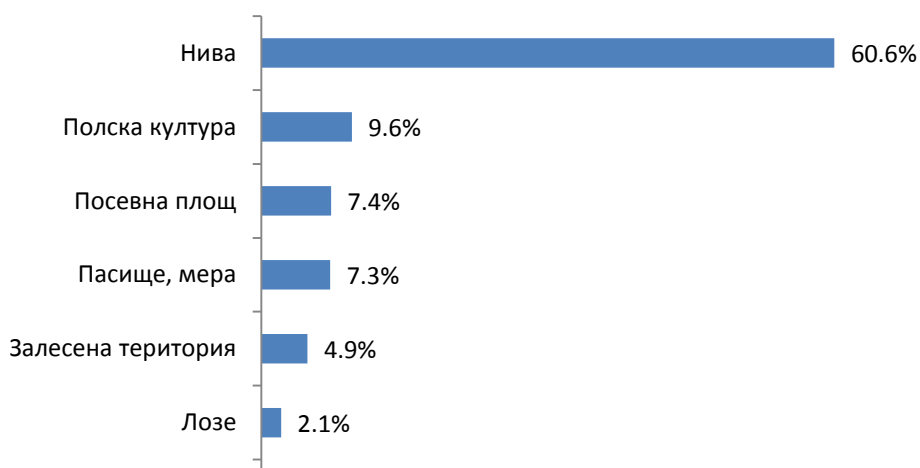
Селското стопанство, е основен отрасъл за община Бяла Слатина. Въпреки сравнително малкия брой стопански субекти в сектора (91 бр. за 2012 г.), съгласно предоставени от НСИ данни, за 2012 г. произведената продукция представлява над 62% от общата в общината. Общо декларираните в сектора приходи от продажби дефинират тенденция на съществен ръст за периода 2008 – 2012 г.



Графика 7: Приходи селско стопанство (в хил. лв.) в Община Бяла Слатина за периода 2008 – 2012 г. (НСИ)

Съгласно справка от НСИ, общите разходи за труд в сектора за 2012 г. възлизат на 2,237 хил. лв. представляващи малко над 17% от общите разходи за възнаграждения в общината.

Съгласно предоставена справка от Общинска служба по Земеделие, гр. Бяла Слатина, землището на общината е в размер на 497 хил. дка., като най-съществени по начин на ползване са:



Графика 8: Начин на използване на землището в община Бяла Слатина (в %) към февруари 2014 г. (Общинска служба Земеделие, гр. Бяла Слатина)

Растениевъдството е добре развито. В общината се отглеждат основно ечемик, пшеница, слънчоглед, царевица, тютюн, овес, рапица и др. Земеделската земя в общината е силно окрупнена, а стопанствата са високотехнологични с модерни машини и ниска необходимост от нискоквалифициран труд. Най-висок дял от обработваемата земя се заема от пшеница и ечемик.

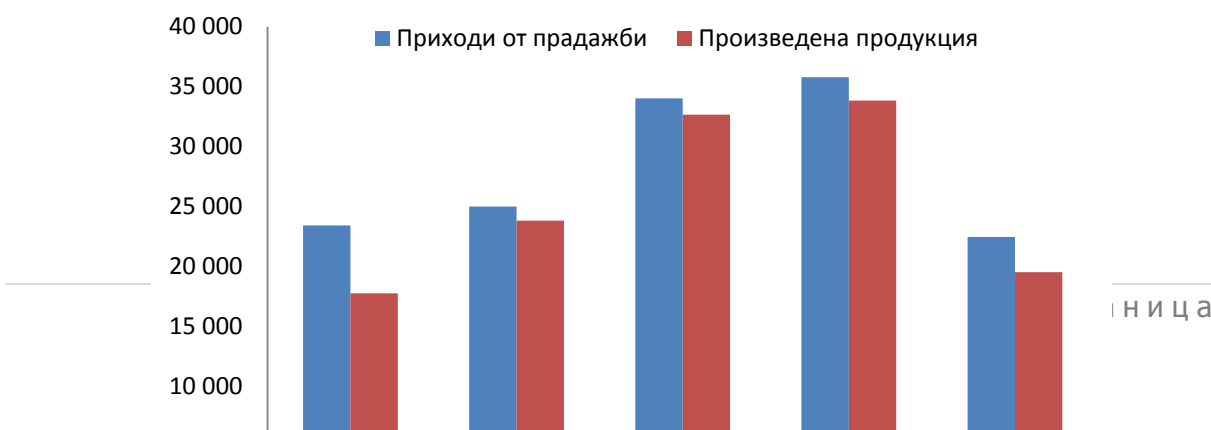
Зеленчукопроизводството е слабо застъпено в общината. Основна причина е несигурността в реализацията на продукцията и конкурентоспособността ѝ, поради високата себестойност. На територията на общината е развито семейното зеленчукопроизводство, което представлява малки градини, отглеждани с нестопанска цел, целящи задоволяване индивидуалните нужди на домакинствата.

Животновъдството е застъпено основно в малки семейни ферми. Трудното технологично осигуряване и превръщането на сектора в модерно стопанство води до неконкурентна продукция и съответно предразполага затихващия интерес от страна на предприемачите. Водещия мотив за развиване на животновъдство на територията на общината е задоволяване на индивидуалните нужди на домакинствата.

3.3. Преработваща промишленост

Икономическото състояние на стопанските субекти на територията на Община Бяла Слатина е сходно с общото състояние на района. Основният акцент в развитието на промишлеността в общината пада върху шивашката и текстилната промишленост, осигуряващи и най-съществения дял на заетостта.

На територията на общината, съгласно справка от НСИ към края на 2012 г., са регистрирани 44 дружества опериращи в преработвателната промишленост. Секторът генерира малко под 15% от общите приходи в общината. Видно от графичното представяне, добрата тенденция в сектора, измерена през приходите от дейността и произведената продукция в периода 2008-2011 г. е прекъсната през 2012 г.



Графика 11: Приходи от продажби и произведена продукция в община Бяла Слатина (в хил. лв.) за периода 2008 – 2012 г. (НСИ)

Преработвателната промишленост е основният работодател (изключвайки държавните работни места и тези на ниво местна администрация), разходвайки над 45% от общите разходи за възнаграждения на общинско ниво за 2012 г. съгласно справка от НСИ.

Според икономическото предназначение и характера на продукцията промишлеността се разделя на следните основни групи: Тежка промишленост – включваща отрасли произвеждащи средства за производство, Лека и хранително-вкусова промишленост – включваща отрасли произвеждащи предмети за потребление.

Промисленото производство в община Бяла Слатина е представено от машиностроителни предприятия, предприятия от хранително-вкусовата, фармацевтичната, шивашката и текстилната промишленост.

Основният акцент в развитието на промишлеността пада върху шивашката и текстилната промишленост. През последните години с добри темпове се развива фармацевтичната и хранително-вкусовата промишленост.

3.3.1. Машиностроителни предприятия

На територията на общината има едно работещо машиностроително предприятие – „Гарант“ АД. Предприятието предлага широк спектър от услуги.

Произведената продукция се реализира освен на вътрешния пазар, така и в страни като: Германия, Канада, Италия, Русия, Унгария, Турция, Полша, Латвия, Литва, Румъния и др.

Дружеството разполага със значителен технологичен потенциал, който е благоприятна основа за запазване и завоюване на нови пазари в страната и чужбина.

3.3.2. Хранително-вкусова промишленост

Съществен представител на хранително-вкусовата промишленост в общината е дружеството **“Вега стар” ЕООД** – гр. Бяла Слатина. Компанията има сериозни позиции на местния и външния пазар. Клиентите категоризират хранителната палитра с фирмена марка “Вега Стар”, като уникална, висококачествена и безопасна. Произведената от тях продукцията отговаря на международните стандарти за качество. Фабриката притежава модерно технологично оборудване и значителен производствен капацитет.

Влошената пазарна конюнктура и липсата на производство на суровини на местно ниво води до ситуация, в която компанията губи конкурентоспособността си и съответно пазарните си позиции. Към момента, дружеството изпитва затруднения и съществено е ограничило както производството си така и персонала си.



Друг представител от бранша на територията на общината е дружеството „Папас Мел“ Ямбол, което функционира в района от 2004 г. Дружеството основно се занимава с изкупуване и съхранение на зърно, създаване на складови запаси, производство на брашно и хлебни изделия.

3.3.3. Търговия

Съгласно НСИ дружествата в община Бяла Слатина с декларирана стопанска дейност „Търговия“, в края на 2012 г., са 264 бр. или почти половината от регистрираните. Почти изцяло, дружествата са микро и малки предприятия. Общия приход, който генерират представлява над 20% от общия за общината, а разходите за възнаграждения са почти 13% от общите. По-голямата част от фирмите представляват малки семейни търговски обекти, чиято стопанската активност е тясно свързана с потреблението в общината. Капиталът е силно мобилен и адаптивен и лесно попълва създали се ниши и потребности. Основните проблеми за представителите са затруднен достъп до финансиране, липса на оборотен капитал и др.

3.3.4. Туризм

Територията на община Бяла Слатина не би могла да се дефинира като атрактивна туристическа дестинация. Приходите на общинско ниво от подсектор Хотелиерство и ресторантьорство са под 1% от общите. Съществува известен потенциал за профилиране и развитие на селски туризъм, но към момента липсва изградена туристическа инфраструктура и цялостен подход.

4. Пазар на труда и трудова заетост

Съгласно данните от преброяването 2011 г., на ниво община се наблюдава значително ниско ниво на икономически активното население – едва 38% (7,901 души) от населението на 15 и повече навършени години.

Разпределението по пол за икономически активното и икономически неактивното население за общината е релевантно на това на областно и национално ниво – преимущество на мъжете в групата на икономически активното население, като на ниво община техният дял достига 54%.

В цялост, съгласно данните от Преброяването 2011 г. лицата на 15 и повече навършени години съставляват 84,73% от населението (или 20,848 бр.).

В следващата таблица е представена информация за икономически активното и икономически неактивното население на община Бяла Слатина, съгласно данни от преброяването 2011 г.

Данни	Общо (15 г. - над 65 години)	Икономически активни			Икономически неактивни				
		Общо	Заети	Безработни	Общо	Учащи	Пенсионери	Лица, заети само с домашни или семеенни задължения	Други
Общо за Общината	20 848	7 901	6 180	1 721	12 947	1 170	7 551	2 690	1 536
% общо		38%	30%	8%	62%	6%	36%	13%	7%
Мъже	10 238	4 285	3 257	1 028	5 953	648	3 101	1 131	1 073

% мъже от общо		54%	53%	60%	46%	55%	41%	42%	70%
Жени	10 610	3 616	2 923	693	6 994	522	4 450	1 559	463
% жени от общо		46%	47%	40%	54%	45%	59%	58%	30%

Таблица 12: Икономически активно и неактивно население в община Бяла Слатина (НСИ – Преброяване 2011 г.)

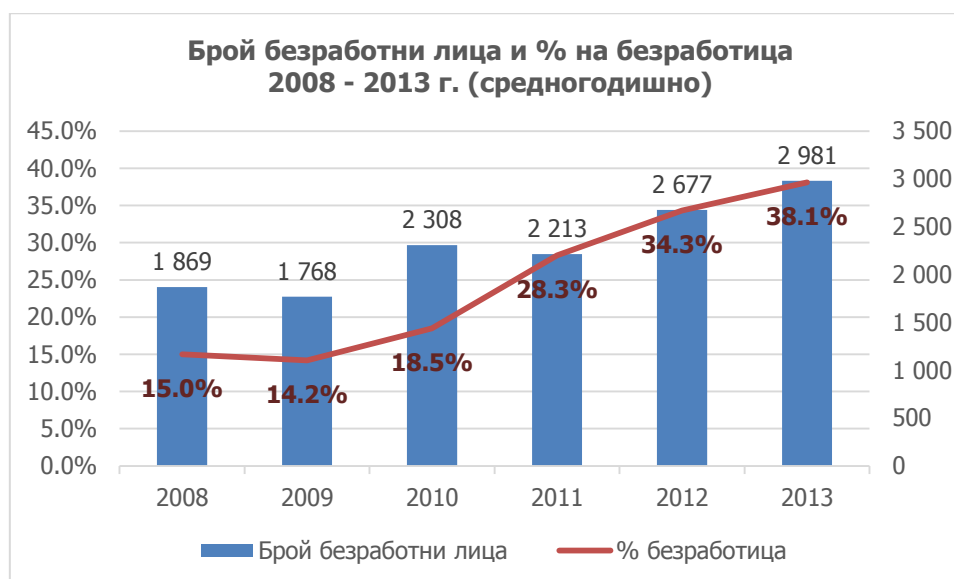
Видно от данните, делът на мъжете е по-висок по отношение, както на заетите и безработните, така и по отношение на учащите. Прави впечатление, че делът на жените е значителен по отношение на икономически неактивното население (54%), като съществен е техният дял в групата на пенсионерите и в групата на лицата, заети само с домашни или семейни задължения.

Равнището на безработица в общината по средногодишни данни за 2013 г. достига 38,1%, което е почти двойно над средното за областта и почти три пъти над средното за страната. Тази тенденция не е новост на общинско ниво, но данните сочат сериозно задълбочаване на проблема, както е видно от следващата таблица.

	Средногодишно					
Година	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Брой безработни лица	1 869	1 768	2 308	2 213	2 677	2 981
% безработица	15.0%	14.2%	18.5%	28.3%	34.3%	38.1%

Таблица 13: Средногодишен брой на безработните и % на безработицата в община Бяла Слатина (ДБТ – гр. Бяла Слатина)

За периода 2008 – 2013 г. броят на безработните лица е нараснал с 59% при същевременно реализиран спад на населението в общината с около 5,8%. Особено осезаемо е задълбочаването на негативните тенденции по отношение на безработицата от 2010 г. до момента.



Графика 14: Брой безработни лица и % безработица в община Бяла Слатина за периода 2008-2013 г. (ДБТ – гр. Бяла Слатина)

При изследване на безработицата в общината, съществен момент е образователната структура и възрастовата структура на безработните лица (средномесечно за 2013 г.).

В следващата таблица е представена информация за образователната структура средномесечно за 2013 г., по данни на ДБТ – гр. Бяла Слатина.

Средномесечно за 2013 г.				
Образователна структура на безработните лица	Висше образование	Средно образование	Основно образование	Начално образование или по-ниско
Брой безработни лица	108	1 142	290	1 441
% от общия брой	3.6%	38.3%	9.7%	48.3%

Таблица 15: Образователна структура на безработните лица в община Бяла Слатина, средномесечно за 2013 г. (ДБТ – гр. Бяла Слатина)

Силно впечатление прави високият дял от 48,3% на безработните лица с начално или по-ниско образование за посочената година. Като цяло ниската степен на образование и липсата на квалификация на безработните са сериозна пречка за реализацията им на пазара на труда, което обуславя и този висок дял.

Застаряването на населението и на работната сила има пряко отражение върху икономиката, конкурентоспособността и възможностите за устойчиво развитие и растеж. Поради тази причина важна е информацията и за възрастовата структура на безработните лица в общината. В следващата таблица е представена информация в тази връзка.

Средномесечно за 2013 г.									
Възрастова структура на безработните лица	до 19 г.	от 20 г. до 24 г.	от 25 г. до 29 г.	от 30 г. до 34 г.	от 35 г. до 39 г.	от 40 г. до 44 г.	от 45 г. до 49 г.	от 50 г. до 54 г.	над 55 г.
Брой безработни лица	64	251	293	325	354	327	320	358	689
% от общия брой	2.1%	8.4%	9.8%	10.9%	11.9%	11.0%	10.7%	12.0%	23.1%

Таблица 16: Възрастова структура на безработните лица в община Бяла Слатина, средномесечно за 2013 г. (ДБТ – гр. Бяла Слатина)

Най-висок е делът на безработните лица в пред пенсионна възраст (над 50 г.) от общо 35,1% (1 047 лица). Тенденция и на национално ниво е затрудненото включване на тази група лица на пазара на труда. Друга голяма група в структурата на безработните лица са лицата до 29 г., съставляваща 20,4% от безработното население (608 лица), или дефинираните като уязвима група безработни съставляват над 55% от всички безработни на ниво община.

Възможна алтернатива на остаряването на работната сила е създаване на условия за развитие на качеството на човешкия капитал (инвестиране в образованието, здравето, знанията, квалификацията и уменията на хората), включване на пазара на труда на рискови групи от населението, гарантиране на техния принос за устойчиво икономическо развитие на страната и недопускане на дискриминация на пазара на труда и на работното място по признаците: пол, възраст, увреждане, етническа принадлежност, религия, сексуална ориентация и др.

5. Здравеопазване

Здравеопазването в общината е сравнително добре осигурено, с развита мрежа от здравни заведения за извънболнична и болнична медицинска помощ. Данните на НСИ

за лечебните и здравни заведения в общината, за периода 2010 – 2012 г. са дадени в следващата таблица:

Лечебни и здравни заведения	2010	2011	2012
Многопрофилни болници	1	1	1
<i>в т.ч. легла</i>	120	105	100
Лечебни заведения за извънболнична помощ	3	2	3
<i>в т.ч. медицински центрове</i>	3	2	3
<i>в т.ч. легла</i>	4	0	0

Таблица 2: Лечебни и здравни заведения в община Бяла Слатина за периода 2010 – 2012 г. (НСИ)

Общината разполага с една многопрофилна болница за активно лечение – една от шестте броя в област Враца. Средната осигуреност с леглова база за тези шест многопрофилни болници за активно лечение в областта е 129 легла, при 100 легла за общинската болница, по данни към края на 2012 г.

Съгласно данни на НСИ, към края на 2012 г. регистрираните лекари в общината са 75 души, от които общопрактикуващите са 17, лекарите по дентална медицина са 9, а медицинските специалисти по здравни грижи са 92.

Медицински кадри	2010	2011	2012
Общо лекари	78	75	75
<i>в т.ч. общопрактикуващи</i>	18	18	17
Лекари по дентална медицина	7	9	9
Медицински специалисти по здравни грижи	103	95	92

Таблица 3: Медицински кадри в община Бяла Слатина за периода 2010 – 2012 г. (НСИ)

Общината има на разположение освен многопрофилна болница за активно лечение и 4 медицински центъра, регистрирани в Здравна каса – Враца, както и 17 общопрактикуващи лекари, 21 медицински специалисти и 8 стоматологични практики. Общината е предоставила помещения на личните лекари във всички населени места. Налице е проактивност по отношение на ежегодно организирани инициативи от страна на общината за профилактични прегледи, с оглед превенция и ранно диагностициране на различни заболявания.

В допълнение през 2013 г. в учебните заведения на територията на общината е осигурено медицинско обслужване. В училищата, на територията на общината и детските градини са разкрити общо 13 здравни кабинета.

6. Социални дейности

В общината има два броя специализирани социални институции – една в с. Търнава за деца с увреждания и една в с. Попица за възрастни хора. Наблюдава се тенденция към ясна нагласа за деинституционализация на грижите за децата и готовност да се пристъпи към трансформиране и поетапно закриване на специализираната институция за деца.



На територията на Община Бяла Слатина има създадени следните социални **организации и институции:**

- Клуб на инвалида;
- Клуб на пенсионера;
- Първична организация на слепите, която е към Съюза на слепите в България и обхваща три общини: Борован, Кнежа и Бяла Слатина;
- Клуб на военноинвалидите и военнопострадали;
- Дом за деца с умствена изостаналост /ДДУИ/, които се намират в с. Търнава;
- Център за настаняване от семеен тип - 2 бр., които се намират в с. Бърдарски геран;
- Преходно и наблюдавано жилище, които се намират в гр. Бяла Слатина. Към момента в тях пребивават 13 деца;
- Дом за стари хора /ДСХ/ - с. Попица. Той бе открит през м. януари 2005 г. като проекта за изграждането му е разработен въз основа на сключен договор между МТСП, Община Бяла Слатина и ГБМ - Инженеринг ЕООД;
- Социално предприятие „Пазари и социални дейности“ (преобразуваното Общинско предприятие „Домашен социален патронаж“;

Освен това на територията на общината функционират и следните неправителствени организации:

- **Сдружение „Етника“ ;**
- **Сдружение „Първи юни“;**
- **Сдружение „Подкрепа за младежка заетост и ценности“;**
- Център за развитие на общността, основан от Център за междуетнически диалог и толерантност – **Амалипе;**
- **Сдружение „Алтернатива – БС“.**

Важен аспект на социалната сфера в общината е наличието и състоянието на детските площадки и съоръжения. Състоянието на детските площадки в общината е незадоволително. Реализираните мерки в посока възстановяване и изграждане на детски съоръжения са малко и недостатъчни, за да покрият нуждите в района. Необходимо е изграждане на детски площадки, отговарящи на всички изисквания за целта, както в централните части на общинския център, така и в отдалечените квартали и селата от общината.

През периода 2005 – 2012 г. са реализирани 9 социални проекта в общината, като инвестициите в социални дейности и проекти достигат почти 3,5 млн. лв.

7. Образование

Съгласно информацията предоставена от НСИ, в община Бяла Слатина има 12 училища – 10 от тях общински и 2 държавни.



Общинските училища са, разпределени, както следва: 3 начални училища (НУ), 3 основни училища (ОУ), една прогимназия, три средно-общообразователни училища и две държавни училища.

За учебната 2013/ 2014 г. във всички изброени училища се обучават общо 2 833 ученика, 2 245 от тях се обучават в общинските училища, а 588 в двете държавни. В училищата работят 245 души педагогически персонал и 100 души непедагогически персонал.

Основен проблем се явява запълняемостта на паралелките в училищата в селата.

На територията на общината за приеманата 2013/2014 година функционират шест детски градини, включително 4 целодневни детски градини (ЦДГ) и 2 обединени детски заведения (ОДЗ), с общо осем филиала.

За учебната 2013/2014 година в детските градини се обучават 848 деца, от които 5-годишните са 239, а 6-годишните са 21 (подлежащи на задължителна предучилищна подготовка). В сферата на предучилищното възпитание работят 72 педагози и 81 души помощен персонал.

Община Бяла Слатина е една от четирите общини в област Враца, при която е регистриран годишен ръст в броя на учениците, въпреки значителния спад на населението.

Съществен проблем е немалкия брой на преждевременно напусналите училище ученици, включително тези напуснали основната задължителна степен.

8. Култура и културни дейности

Основни звена за осъществяване на културната политика в общината са читалищата. На територията на община Бяла Слатина развиват дейност 14 (четирнадесет) читалища.

Сред читалищата важно и най-значимо място заема НЧ "Развитие" в гр. Бяла Слатина. Читалището е библиотека и театър, кино и оперета, концертна зала и музикална школа, народен университет и литературно-творчески клуб, галерия и място за любителско творчество, всичко това, което обогатява културния живот, запазва и създава традицията в провинциалния град и приобщава гражданите му към националната и световна култура.

Въпреки относително ограничените финансови ресурси, с които разполага читалището, същото е организатор на редица местни и регионални празници. Ежегодно се провеждат Майските културни дни и традиционните панаирни дни, в които гостуват известни професионални колективи от страната и индивидуални изпълнители – ансамбли за народни песни и танци, опера и оперети, оркестри, рок-групи и изпълнители на фолклор, естрадни и поп изпълнители. Единадесет години читалището поддържа рубриката "Автограф за Вас".

На територията на общината няма обявени паметници на културата. В гр. Бяла Слатина има една къща-музей на поета Николай Хрелков, която е в стар архитектурен стил, но е в много лошо състояние. Освен това в село Бърдарски геран има музей на банатската къща, който е създаден по повод 100-годишнината на селото през 1987 г. Сбирката е изградена със съдействието на специалисти етнографи от Регионалния етнографски



музей в гр. Враца. Автор на тематико-експозиционния план е ст.н.с. д-р Йорданка Манкова. Художественото пространствено оформление е дело на Тодор Митов. Оригиначните музейни експонати са събрани изцяло от дарения.

По отношение на историческото наследство, в землището на днешния град Бяла Слатина са открити глинени съдове от късния неолит, предмети от халколита, културен пласт от бронзовата епоха, което доказва наличието на живот по тези места още в древността.

Предмети на бита и надгробни могили от първото хилядолетие свидетелстват за съществуването на голямо тракийско селище, възникнало като седалище на известен владетелски род. През първите векове на нашата ера северозападно от Бяла Слатина е издигната голяма крепост, разрушена по-късно при славянските нашествия.

9. Спорт и туризъм

През последните години се наблюдава значително развитиена физическото възпитание и спорта в Община Бяла Слатина. Проведени са множество мерки за възстановяване и изграждане на нови спортни съоръжения. Важен аспект за развитието на спорта е насърчаване развитието на масовия спорт сред подрастващите, както и създаването на още спортни съоръжения на територията на общината. В тази връзка ежегодно се провеждат ученически спортни игри: волейбол, футбол, шахмат, тенис на маса; спортни прояви: щафетно бягане, кросово бягане.

Спортни клубове:

- ✓ ФК „Чавдар 1957“ Бяла Слатина – новоучреден, включва 6 отбора: Подготвителна възраст, Деца, Юноши младша възраст, Юноши старша възраст, Представителен отбор (мъже) и Девойки до 14 г. възраст;
- ✓ ВК "Чавдар – 1932" Бяла Слатина;
- ✓ "Тенис клуб - Бяла Слатина";
- ✓ ККС "Рачев – 1927";
- ✓ СК по силов трибой, културизъм, фитнес и вдигане на тежести "Чавдар".

Налице са много добри резултати и представяне на волейболния клуб. Въпреки успехите обаче, на територията на Община Бяла Слатина няма спортна зала. Тренировъчният процес се провежда във училищен физкултурен салон, който не отговаря на изискванията на БФВ.

Община Бяла Слатина не е традиционна туристическа дестинация и съответно не разполага с конкретни туристически обекти. Възможности за развитие са налице в посока развитие на селски туризъм, както и проучване на съществуващите пещери край с. Драшан и превръщането им в своеобразен атракцион.

10. Инфраструктурно развитие

Пътна инфраструктура



Състоянието на пътната инфраструктура в община Бяла Слатина е и ще продължава да бъде предизвикателство пред местната и централната власти. Преглед на годишните отчети от изпълнението на капиталовите програми на местната администрация разкрива, че в действителност са били извършени малко на брой и ограничени по обем рехабилитационни дейности на общинската пътна мрежа в периода 2007-2011 г.

Трудности в осигуряването на външно финансиране за пътна инфраструктура съчетани с общата незадоволителната оценка на състоянието на пътната инфраструктура на територията на община Бяла Слатина определя тази област като приоритетна за интервенция и в следващия програмен период 2014-2020 г.

Общата пътната мрежа на територията на общината е общо 152,703 км.

През общината преминава главната пътна артерия, която свързва северното Черноморие със западните части на страната и няколко пътни артерии с регионално значение. Това са:

- Варна – Видин;
- Оряхово – Враца;
- Враца – Плевен;
- Монтана – Плевен.

Пътната мрежа, като цяло е зле поддържана и амортизирана с недостатъчно пропускателна способност.

Републиканската пътна мрежа на територията на общината е общо 89,823 км и е съставена от пътища с категория само от II и III клас пътища.

II клас – 24,973 км;

III клас – 64,850 км

Състоянието на II-класната пътна мрежа е много добро, но на III-класната е задоволително, а някои от пътищата като III-134, в участъка от км 19+000 до км 29+000 е в окаяно състояние. Този път свързва община Бяла Слатина с общините Мездра и Роман.

От републиканските пътища, минаващи през територията на Община Бяла Слатина, с приоритетно значение е път II-15, който свързва областния център – град Враца с град Оряхово и намиращия се там ферибот. Другият път със стратегическа функция е II-13, който осигурява връзката между област Плевен с международния път Е 79, в посока към град Видин. Този път свързва Община Бяла Слатина с община Криводол и намиращите се там села.

Общата дължина на общинската пътна мрежа на територията на Община Бяла Слатина е 62,880 км. Съставена е от пътища само с категория от IV клас.

Състоянието на общинската пътна мрежа е крайно незадоволително. Поради липса на достатъчно средства ежегодната поддръжка се ограничава само до повърхностна рехабилитация, със запълване на местата с нарушена пътна настилка и зимна поддръжка – снегочистване и опесъчаване.

Водоснабдяване и канализация



В общината е постигнато 100% водоснабдяване на населението с питейна вода. Питейно-битовото водоснабдяване на населението е изцяло от подземни води, акумулирани в достатъчно големи обеми. Осигурено е редовно водоподаване във всички населени места и в община Бяла Слатина няма целогодишен режим.

Промишлените предприятия, концентрирани предимно в гр. Бяла Слатина са следващия по-голям потребител на вода в общината след битовите консуматори. В момента повечето предприятия работят със занижен капацитет, което дава възможност в голяма степен да покриват нуждите си от вода от собствени водоизточници, а за питейни нужди се осигурява вода от мрежите на "ВиК" ООД – гр. Враца, район Бяла Слатина.

Общата дължина на водопроводната мрежа на община Бяла Слатина е 469 км. По данни на „ВиК Враца“ ООД към края на 2012 г.

Дължината на вътрешната за населените места мрежа съставлява 70% от изградената водопроводна мрежа в общината. По данни от „ВиК Враца“ ООД над 90% от вътрешната и над 87% от външната водопроводна мрежа е от етернитови тръби, които са силно амортизирани.

Водопроводната мрежа на общината се захранва от 33 водоизточника, от тях 11 в гр. Бяла Слатина, 5 в с. Алтимир, 2 в с. Търнава, 5 в с. Галиче, 6 в с. Бъркачево, 1 в с. Тлачене, 2 в с. Габаре и 1 в с. Търнак с общо разрешени годишни водни количества до 3 021 961 м³.

Канализация за отпадни води е изградена само в гр. Бяла Слатина. Същата е изградена от бетонови тръби с обща дължина 47,1 км, което представлява степен на изграденост 88,9% от проектната дължина за града и 72% обхванатост на населението в града към края на 2012 г., по данни на „ВиК Враца“ ООД. Канализационната мрежа на гр. Бяла Слатина е смесена. Само на отделни места в централната градска част и в района на десния бряг по течението на р. Скът е предвидена разделна система, като са предвидени отделни дъждовни колектори.

Липсата на канализационна мрежа в селата има отрицателно въздействие върху подземните води. С изключение на гр. Бяла Слатина, цялостна канализационна мрежа няма изградена в нито едно населено място в общината, а някои села са изобщо без канализация.

Съществена промяна в състоянието на ВиК мрежата в общинския център ще бъде отчетена след приключване на работата по изпълнявания мащабен проект: „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина“. Проектът е в процес на изпълнение, като срока за изпълнение е февруари 2015 г. С реализацията на проекта ще бъдат постигнати следните цели, които са ключови както за подобряването на качеството на живот, така и за развитието на местната икономика:

- ✓ Осигуряване на населението на питейна вода с подходящо количество и качество чрез преустройство и ремонт на съществуващата водопроводна мрежа и съоръжения;
- ✓ Ограничаването загубите на вода по протежение на водопроводната мрежа;
- ✓ Увеличаване процента от населението, използващо водопроводната мрежа.
- ✓ Намаляване на прякото изхвърляне на непречистени отпадни води в приемниците чрез построяване на ПСОВ;



- ✓ Увеличаване процента от населението, обслужвано чрез канализационните мрежи;
- ✓ Увеличаване процента от населението, чиято отпадна вода получава пълна обработка.

Извън работата по този проект, в периода 2007-2011 г. община Бяла Слатина е реализирала 12 рехабилитационни проекта в сферата на ВиК на обща стойност 8 629 641 лв., финансирани от държавното предприятие ПУДООС (Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда). Ремонтни водоснабдителни и канализационни дейности са извършени в гр. Бяла Слатина, с. Търнава и с. Попица.

Територията на Община Бяла Слатина е 100% електрифицирана. Доставчика на електрическа енергия в общината е „ЧЕЗ Електро България“ АД.

През последните няколко години са осъществени множество мерки по подмяна на дограма и саниране на общинските училища и други общински сгради.

Община Бяла Слатина има добре развита телекомуникационна инфраструктура и достигаща до всяко селище автоматична телефонна мрежа. Всички селища са с автоматично входящо и изходящо междуселищно избиране. Продължава въвеждането на модерна цифрова комутационна и преносна далекосъобщителна инфраструктура и подмяна на съществуващата аналогова.

Все по-важно за регионалната конкурентоспособност и развитието на фирмите става достъпът до Интернет и развитието на информационното общество, с което се намаляват препятствията от разстоянието и проблемите на отдалечеността, характерни за много периферни райони.

11. Екологично състояние и рискове

На територията на общината, въпреки съществуващата урбанизация и силно антропогенно въздействие върху околната среда се е запазила като защитена местността „Китката“ в Агино бранище.

Освен местността „Китката“, по данни от регистъра на Изпълнителна агенция по околна среда (<http://eea.government.bg>) съществува защитена зона „Карлуковскикарст“ - Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията с площ от 14 211 хектара. Зоната заема части както в границите на община Бяла Слатина, така и на общините Мездра, Роман, Луковит и Червен бряг.

Доброто качество на *атмосферния въздух* е една от жизнено важните характеристики на качеството на живот на хората. Изключителната чувствителност на общественото мнение към замърсяване на въздуха налага непрекъснат контрол на концентрациите на основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой – обща прах, серен диоксид, азотен диоксид, сероводород, оловни аерозоли, амоняк, фенол, NO, Co. Контролът на състоянието на атмосферния въздух в района на общината се извършва по предварително изготвена програма от Мобилната автоматична станция на РИОСВ – Плевен.

За качеството на атмосферния въздух от голямо значение са следните климатични елементи: слънчево греене и сумарна слънчева радиация, температура на въздуха,



влажност, валежи, посока и скорост на вятъра, тихо време и други. Всички тези фактори влияят на разсейването и преноса на емитираните вредни вещества във въздушния басейн.

Района на община Бяла Слатина се характеризира с добра радиационна характеристика, която не стимулира вторични химични реакции за повишаване нивото на замърсяване на въздуха.

Метеорологичните характеристики въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух. Нивото на замърсяване на въздуха се определя, както от количеството изхвърляни газове от различни източници, така и от характера на разсейването им в атмосферата. За оценка на възможното замърсяване на въздуха се използва понятието „потенциал на замърсяване на въздуха“. Той се явява функция от метеорологичните и топографски параметри, които обуславят преноса и разсейването на замърсители.

По този показател, община Бяла Слатина се характеризира с висок потенциал на замърсяване, тъй като в 77% от дните, вятърът е със средна скорост до 1 м/сек. В обобщение, от климатична гледна точка най-неблагоприятен за качеството на въздуха е зимният сезон, когато е най-голям броя на дните с мъгли и ниското количество слънчева радиация. Всички тези фактори водят до задържане на замърсители от местни източници в приземния въздушен слой.

На територията на общината няма действащи големи горивни инсталации.

Поради липса на централно топлофициране почти всяко предприятие има собствена парнокотелна инсталация на мазут, нафта или твърдо гориво. Най-голяма концентрация на такива обекти има в гр. Бяла Слатина. До този момент няма газифицирани промишлени и административни сгради.

Действащите промишлени предприятие в района на общината нямат изградена собствена система за наблюдение качествата на въздуха.

Няма точна информация за отоплителните инсталации в бита. През последните години се увеличи броя на домакинствата, използващи твърдо гориво за отопление.

Важни предпоставки за нивото на замърсяване от МПС са гъстотата на пътната мрежа, наличието на пътища от висок клас (автомагистрала) и интензивността на трафика, което не е характерно за територията на общината. В общинския център транзитното движение е изнесено частично по обходен път, което решава отчасти проблема с автомобилния трафик. Ежегодно се актуализира и оптимизира транспортната схема, като са въведени следните мерки за ограничаване на вредното въздействие на автомобилите върху качеството на атмосферния въздух:

- ограничение на скоростта в населените места;
- разширяване пешеходната зона в централната градска част;
- ограничаване трафика на автобусния транспорт през населените места.

До този момент не е правена преценка на влиянието на автобусните извънградските превози и товарния превоз. Независимо от това може да се обобщи, че подвижните източници на емисии оказват значимо отрицателно въздействие върху качеството на атмосферния въздух в населените места. Този източник би следвало да е на особено



внимание на общинската администрация, която трябва да използва най-оптималните решения по организацията на транспорта в населените места.

Основен източник на неприятни миризми се явяват торищата около личните стопанства и битово-фекалните води при домакинства с неизградена канализация.

Община Бяла Слатина се характеризира с климатични фактори, обуславящи висок потенциал на замърсяване на атмосферния въздух (особено през зимния сезон) от местни източници. Същевременно в пункта за мониторинг на качеството на атмосферния въздух на РИОСВ – гр. Плевен не са регистрирани стойности на вредни вещества над допустимите концентрации, а качеството на въздуха бележи тенденция към трайно подобряване. Локалните инсталации за отопление на сгради са източници на серни окиси, прах и сажди в атмосферния въздух. Работещите промишлени предприятия не замърсяват въздуха с наднормени стойности.

Количеството на *повърхностните води* на общината се изчислява като сума от повърхностните води, които се генерират на територията ѝ главно от валежи и количеството води, влизащи в общината чрез реките Скът, Марла и Бриша. Върху територията на общината средно годишно падат 520 – 550 мм валежи. От тях в реките се отичат само 30%, а останалата част от валежната водна маса се губи в изпарение. Следователно нашите водни ресурси съставляват едва 30% от валежния воден произход. Този показател е важен за засушливия характер на климата в района. От валежните води 20% се оттича в реките и 10% се просмуква в почвата. За целите на определянето на водните количества са използвани данни от Националния институт по хидрология и метеорология /НИХМ/ за количеството паднали валежи и за дебита на река Скът в пункт след гр. Бяла Слатина, при с. Търнава на РИОСВ Враца.

Данните показват, че след 2001 г. режимът на реката е силно променен. Дебита на р. Скът има стабилна тенденция на намаляване през август и септември и леко увеличаване за юни и юли. Това може да бъде обяснено с нарастването на водоползването за стопански нужди и количеството паднали валежи.

Подземни води в района са обусловени от характера на геоложкия строеж и хидроклиматичните условия. Наличието на хоризонтално наслоени пластове от варовици, пясъчници, мергели и глини, покрити с лъос и лъосовидни глини, слабо дренирани благоприятстват акумулиране на значителни количества подземни води. Водоносните хоризонти в общината са кватернерни. Те са свързани към чакълени отложения и са в пряка хидравлична връзка с р. Скът. Нивото на подпочвените води на гр. Бяла Слатина край реката е само на 2 м, а за останалите райони на града се движи между 4-8 м дълбочина. Във високите части на полупланинските селища те се откриват на дълбочина над 30 м.

Като цяло качеството на подземните води е добро и съдържанието на основните компоненти не надвишава определените стойности за прага на замърсяване на подземни води. В заключение можем да кажем, че община Бяла Слатина се нарежда в категорията със средна обезпеченост с водни ресурси – едно сравнително добро място за българска община.

На територията на общината има изградени общо 17 язовира, 34 рибарници и 2 блата – общинска собственост. Има 12 броя потенциално опасни язовира, поради остарялото им техническото състояние. На територията на община Бяла Слатина няма открити източници на минерални води.



Ежегодно се извършват огледи на речните корита на р. Скът, р. Марла и р. Бриша и деретата преминаващи през населените места на общината. Установено е, че в голяма част те са обрасли с храсти и дървета, има изхвърлени битови отпадъци, което намалява проводимостта на речните корита и ги прави потенциално опасни при пълноводие на реките.

Управление на отпадъците

В сферата на отпадъците местната администрация успешно е защитила проект „Подобряване на инфраструктурата за управление на отпадъците в Община Бяла Слатина“ на стойност 907 200 лв. пред Министерство на околната среда и водите. Съгласно изискванията на ЕС общината е закрила депото за битови отпадъци, като същите се транспортират и обработват от Регионално депо Оряхово. За целите на по-добро публично обслужване в унисон с опазване на околната среда, местната администрация е инициирала и изпълнила, в периода 2009-2010 г., проект „Усъвършенстване на системата за организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци от община Бяла Слатина, който е финансирала с безлихвени заеми от ПУДООС.

Събирането на битовите отпадъци в град Бяла Слатина се осъществява веднъж седмично, а в 14 села на територията на общината два пъти месечно. Битовите отпадъци се събират в контейнери и кофи за боклук. Контейнерите са с обем 1,1 куб. м., а кофите са 110 л. От 2010 г. насам общината е подписала договор с регионалното депо край Оряхово, до където е и организирано извозването и депонирането на отпадъците от общината. Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване се реализират от общинско предприятие „Чистота и строителство“.

Важен момент е въпроса с разделното събиране. На 27.04.2007 г. общината е сключила договор с „Екопак България“ АД, който е в сила и към момента. В съответствие с договорните ангажименти има изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общинския център – гр. Бяла Слатина. Към май 2014 г. разполагаемостта с контейнери е, както следва: 33 сини контейнери с обем 1.5 куб. м. (за хартиени и композитни отпадъци от опаковки), 34 жълти контейнери с обем 1.5 куб. м. (за пластмасови и метални отпадъци от опаковки), 40 зелени контейнери с обем 1.5 куб. м. (за стъклени отпадъци от опаковки). Стартираната инициатива за разделно събиране на отпадъците обхваща само някои райони на общинския център. Реално населението няма изградена култура за разделно събиране, каквато е тенденцията и на национално ниво.

Към момента земни маси и инертни отпадъци се депонират на площадка, находяща се в кв. 104, ул. „Сладница“, в източната част на гр. Бяла Слатина. Следва да се има предвид, че след изграждането на обособена клетка за строителни отпадъци в Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Вълчедръм, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован, Кнежа, ще стартира извозването на негодните за оползотворяване строителните отпадъци там. По отношение на оползотворяването на годните за тази цел строителните отпадъци, същите се ползват главно за технологично запръстяване.

Община Бяла Слатина, както и много други общини, за които селското стопанство е основен отрасъл, изпитва сериозни затруднения със селскостопанските отпадъци. Проблемата идва от липсата на конкретно законодателство по този въпрос и отглеждането на селскостопански животни в населените места. В тази връзка, кмета



на Общината е издал заповед на основание чл. 44, ал. 2 от ЗМСМА и във връзка с чл. 22 (1) от ЗУО с която са определени поземлени имоти (ПИ), върху които да се разполагат площадките за биоразградими отпадъци по населени, на територията на община Бяла Слатина. Такива имоти са определени за всичките 15 населени места в общината. Към момента на определените площадки се разполагат събраните биоразградими отпадъци по населени места. Поддръжката на площадките се осъществява чрез разриване с булдозер.

На територията на община Бяла Слатина са разположени 3 броя складове за съхранение на негодни и излезли от употреба препарати за растителна защита (ПРЗ), които се намират в селата Попица, Враняк и Драшан. След извършена проверка на 19.10.2012 г. бяха дадени предписания по отношение на тези три склада. Като 16.05.2013 г. всички дадени предписания са изпълнени, като трите склада за ПРЗ се намират на места, които са безопасни при проливни дъждове и евентуални свлачища.

Поетапното намаляване на количествата на депонирани отпадъци на територията на община Бяла Слатина е планирано да бъде постигнато, чрез въвеждане на ефективно разделно събиране на отпадъци на територията на цялата община, като събирането на специфичните потоци отпадъци ще доведе до изпълнение на изискванията на ЕС за намаляване на количеството и обема на битовите отпадъци и до изпълнение на изискванията на ЗУО и подзаконовите му нормативни актове.

III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И УСТОЙЧИВОСТТА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Оценката на степената на постигане на целите и устойчивостта на резултатите по отношение на изпълнение на ОПР 2007 – 2013 г. на община Бяла Слатина е базирана на анализ и оценка на следните три основни елемента:

- ❖ Годишни доклади за изпълнение на ОПР за 2012 и 2013 г. Годишните доклади за периода 2007 – 2011 г. не са разглеждани, тъй като са попаднали в обхвата на осъществяваната междинна оценка, още повече, че настоящата оценка обхваща заложената актуализация на ОПР за периода 2012 – 2013 г.;
- ❖ Осъществено доброволно проучване на общественото мнение под формата на анкета, сред 30 представители на гражданското общество и общинската администрация, на база подготвен въпросник, съдържащ 15 въпроса, в т.ч. затворени въпроси и отворени такива, с възможност за оценка с предоставена скала за оценка;
- ❖ Индикатори за резултат и въздействие, съдържащи се в Актуализирания ОПР за периода 2012 – 2013 г.

1. Анализ и оценка на информацията от докладите за изпълнение на ОПР, подготвени от общинската администрация

Надлежно бяха разгледани и анализирани данните и информацията предоставена в двата годишни доклада за 2012 и 2013 г.

За целите на остойностяване на получените резултати за изпълнението по този елемент на оценка е приложена следната скала за оценка:

<i>Скала на оценка за изпълнение на поставените цели:</i>	<i>Възприет процент на изпълнение (%)</i>
Изпълнена	100%
Изпълнена, но с необходими допълнителни действия, с оглед получаване на очаквания резултат/ В процес на изпълнение са множество проекти, които в бъдеще ще доведат до постигане на поставената цел	90%
Налице е висока активност, но са необходими допълнителни дейности	75%
Налице е активност, която обаче не обхваща всички аспекти на постигане на целта/ приоритета	50%
Налице е активност, която частично засяга постигането на целта	25%
Липсва активност/ Няма предприети дейности	0%

На база така дефинираната скала е определено и изпълнението по отделни цели по отношение на активност. Оценката на приоритетите е извършена на база средна-

аритметична стойност от полученото изпълнение по отделните цели, включени в съответния приоритет, представени в таблицата по-долу.

Освен оценката на активността, на база годишните доклади е представена информация и за финансовото изпълнение на всеки от заложените приоритети. Финансовото изпълнение представлява съотношението между стойността на реализираните проекти и стойността на заложените в актуализираната програма на ОПР.

Приоритет - Цел	Изпълнение	Покритие с конкретни дейности %	Финансово изпълнение (%)
Приоритет 1 – Приоритет 1 Развитие на съвременна пътна и техническа инфраструктура и опазване на околната среда	Изпълнение във висока степен	79%	108%
Цел 1.1 Подобряване на пътната мрежа	Налице е висока активност, но са необходими допълнителни дейности	75%	
Цел 1.2 Развитие на водоснабдителна и канализационна мрежа	В процес на изпълнение са множество проекти	90%	
Цел 1.3. Осигуряване на устойчиви дейности по управление на отпадъците и опазване на околната среда	Налице е висока активност, но са необходими допълнителни дейности	75%	
Цел 1.4. Развитие на енергийната инфраструктура	Налице е висока активност, но са необходими допълнителни дейности	75%	
Приоритет 2 – Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инвестиционния климат и подкрепа на малкия и среден бизнес	Изпълнение отчасти	50%	4%
Цел 2.1 Стимулиране на икономическото развитие и създаване на условия за разкриване на нови работни места в общината	Налице е активност, която обаче не обхваща всички аспекти на постигане на целта	50%	
Приоритет 3 – Подобряване качеството на човешкия ресурс и повишаване на заетостта	Изпълнение във висока степен	83%	213%
Цел 3.1 Повишаване качеството на образованието	Изпълнена, но с необходими допълнителни действия, с оглед получаване на очаквания резултат	90%	
Цел 3.2 Намаляване на безработицата и повишаване на заетостта	Налице е висока активност, но са необходими допълнителни дейности	75%	

Приоритет 4 - Развитие на социалната, здравната, културна и спортна дейност в общината	Изпълнение отчасти	73%	153%
Цел 4.1 Развитие на социалните услуги в общността с цел преодоляване на социалната изолация и подобряване качеството на живот на хората в неравностойно положение в Община Бяла Слатина	Изпълнена, но с необходими допълнителни действия, с оглед получаване на очаквания резултат	90%	
Цел 4.2 Подобряване нивото на здравните грижи за нуждаещото се население от Община Бяла Слатина	Налице е активност, която обаче не обхваща всички аспекти на постигане на целта	50%	
Цел 4.3 Развитие и съхранение на културната дейност в общината	Налице е висока активност, но са необходими допълнителни дейности	75%	
Цел 4.4. Развитие на спортна дейност в общината и подобряване на местата за отдих	Налице е висока активност, но са необходими допълнителни дейности	75%	
Приоритет 5 – Прозрачно и ефективно управление	Изпълнение отчасти	63%	11%
<i>Цел 5.1 Повишаване на ефективността в управлението на местната администрация и подобряване обслужването на гражданите и бизнеса</i>	Изпълнена, но с необходими допълнителни действия, с оглед получаване на очаквания резултат	90%	
<i>Цел 5.2 Насърчаване развитието на гражданския сектор и партньорството с бизнеса</i>	Налице е активност, която обаче не обхваща всички аспекти на постигане на целта	50%	
<i>Цел 5.3 Насърчаване на междуинституционалното сътрудничество</i>	Налице е активност, която обаче не обхваща всички аспекти на постигане на целта	50%	
	ОБЩО ИЗПЪЛНЕНИЕ (%)	69%	92%

Налице са дейности и активност по отношение на всички заложи в актуализираната стратегическа рамка цели и приоритети, което показва от една страна адекватността на направената актуализация, съответстваща на реалното състояние и конкретно идентифицираните нужди, а от друга страна за високото ниво на активност и инициативност от страна на общинската администрация.

Съгласно информацията най-ниско е постигнатото ниво на изпълнение по Приоритет 2, където то достига 50% активност. Този приоритет съдържа една конкретна цел, пряко кореспондираща с него. Не е допусната никаква хаотичност, а напротив – ясно и конкретна формулировка. Относително ниската оценка за изпълнение може да бъде обоснована, с конкретната специфика на този приоритет и факта, че реално с конкретни инициативи и активност от страна на администрацията или НПО няма как да

бъдат постигнати директни резултати, а биха могли да бъдат създадени предпоставки и условия за бъдещо развитие, иницирано от местния бизнес или външни инвеститори. Още по-нисък е резултатът по отношение на финансовото изпълнение на приоритета – 4%.

Съгласно информацията следващ Приоритет с относително ниско изпълнение е Приоритет 5, където е налице 63% активност. По отношение на този приоритет са заложили три конкретни цели, като по първата – свързана с повишаване на ефективността в управлението на местната администрация и подобряване на обслужването на гражданите е постигнато изпълнение от 90%. По отношение на тази цел е налице много висока активност, с реално получени резултати. По отношение на другите две цели в рамките на този приоритет е налице активност, която обаче не обхваща всички аспекти на постигане на конкретните цели. Реализирани са конкретни инициативи и дейности за постигането на целите, но е необходима регулярност и последователност в съответните направления. Финансовото изпълнение на приоритета е на 11%.

Следващ по ниво на изпълнение е Приоритет 4, с оценена 73% активност, като негативен ефект има относително ниското ниво на реализация на поставената цел, свързана с подобряване на нивото на здравните грижи, където е налице активност, която обаче не покрива всички аспекти на постигане на поставената цел. Налице е значителен напредък по отношение на развитието на социалните услуги в общността и подобряване на качеството на живот на хората в неравностойно положение, както и по отношение на съхранението и развитието на културната и спортната дейност в общината и подобряването на местата за отдих. Финансовото изпълнение на този приоритет надхвърля предвиденото и достига 153%.

Налице е висок напредък по отношение на изпълнението на Приоритет 1 – 79% активност, при който от поставени 4 цели е налице 90% напредък по отношение на развитието на ВиК услугите и 75% напредък по всички останали поставени цели, свързани с подобряване на пътната инфраструктура, енергийната ефективност и управление на отпадъците. За всяка от цитираните цели с оценено изпълнение 75% са осъществени множество дейности и проекти, които са дали своите резултати, но са необходими още мащабни такива, с оглед постигане на устойчивост във времето. Финансовото изпълнение на този приоритет надхвърля предвиденото и достига 108%.

Най-високо изпълнение е реализирано по отношение на Приоритет 3, за който е оценено изпълнение с 83% активност. От поставените две конкретни цели, е налице напредък оценен с 90% по отношение на повишаване на качеството на образованието и 75% по отношение на дейностите за ограничаване на безработицата и повишаване на заетостта. Мерките обаче за последната цел са свързани основно със създадената временна заетост, която е резултат от високата активност на общината по отношение на проекти и инициативи в тази посока и отново се откроява ялната необходимост от създаване на устойчива заетост, чрез стимулиране на предприемачеството и привличане на инвеститори и развитие на местния бизнес. Финансовото изпълнение на този приоритет надхвърля два пъти предвиденото и достига 213%.

Конкретните изводи от анализа и оценката на този елемент са:

- ⇒ Поставената актуализирана стратегическа рамка е стегната и балансирана, пряко кореспондира с конкретните потребности на общината и предприетите действия от страна на общинската администрация са били пряко обуславени от идентифицираните потребности;
- ⇒ Регулярно са подготвяни годишни доклади за изпълнение на ОПР и годишна програма за реализация на ОПР. Съдържанието на докладите не дава еднозначна информация за напредъка по отделни приоритети и цели, а представя по-скоро цялостно характеристиките и спецификите за територията за съответния период;
- ⇒ Общото изпълнение на актуализираната стратегическа рамка достига 69% активност, съобразно представената скала и същевременно 92% финансово изпълнение, с ясен дисбаланс по отношение на Приоритети 2 и 5. Същевременно активността обхваща всички заложиени приоритети, с оглед факта, че не е налице приоритет, нито цел по които да има активност оценена по-ниско от 50%. В същото време следва да се отбележи, че това е изпълнение на база на актуализацията, която се е случила сравнително скоро и би следвало да е налице висока степен на изпълнение поради този факт;
- ⇒ Общината е натрупала сериозен опит в разработването и изпълнението на големи проекти, включително инфраструктурни, свързани с различни социални дейности, повишаване на енергийната ефективност, облагородяването на сградния фонд и местата за отдих, повишаване на капацитета на администрацията и е изградила капацитет в тези области;
- ⇒ Предприети са дейности/ инициативи, реализирани са проекти във всички планирани направления, но по отношение на някои от приоритетите и целите са необходими допълнителни дейности, които да създадат условия за създаване на добавена стойност в местната икономика и устойчива заетост, което е залегнало като основен приоритет в новия планов период;
- ⇒ Налице е пряка връзка между стратегическата рамка, залегнала в ОПР за следващия планов период (2014 – 2020 г.) и актуализираната такава, като се наблюдава търсенето на надграждащ ефект над постигнатото до момента, което в бъдеще би създало устойчивост.

2. Анализ и оценка на резултатите от проучване на общественото мнение

Надлежно бе анализирана информацията, получена от осъществено проучване на общественото мнение, проведено сред 30 представители на гражданското общество и общинската администрация.

На ниво анализ на проведените анкети, екипът формулира конкретни заключения, базирани на средноаритметични стойности. Обработката на анкетните отговори е базирана на матрична методология със следното описание:

Дефиниция	Стойност
Няма предприети действия и не е постигнат никакъв напредък по отношение на поставената цел	0
Предприети са действия, но поставената цел не е постигната	1
Поставената цел е постигната отчасти	2
Поставената цел е постигната в значителна степен или напълно	3
„Празно поле“ – липса на отговор	X

По този начин формулирана технологията води до следните резултати по приоритети и цели:

Приоритет 1 Развитие на съвременна пътна и техническа инфраструктура и опазване на околната среда	Цел 1.1 Подобряване на пътната мрежа	1.62
	Цел 1.2 Развитие на водоснабдителна и канализационна мрежа	1.69
	Цел 1.3. Осигуряване на устойчиви дейности по управление на отпадъците и опазване на околната среда	0.52
	Цел 1.4. Развитие на енергийната инфраструктура	1.38

Общият резултат по отношение на Приоритет 1: „Развитие на съвременна пътна и техническа инфраструктура и опазване на околната среда“ е 1.55, като по този начин оценката на анкетираните се доближава до „Поставената цел е постигната отчасти“. Всички цели са оценени с над 1, като най-високо с резултат 1.69 е оценена Цел 1.2: Развитие на водоснабдителна и канализационна мрежа, а най-слаба оценка от 1.38 получава Цел 1.4: Развитие на енергийната инфраструктура.

Приоритет 2 – Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инвестиционния климат и подкрепа на малкия и среден бизнес	Цел 2.1 Стимулиране на икономическото развитие и създаване на условия за разкриване на нови работни места в общината	1.31
---	--	-------------

Средната оценка на анкетираните по отношение на постигнатите цели, заложили в рамките на Приоритет 2 е 1.31 – т.е. предприети са действия, но поставената цел не е постигната. В рамките на приоритета е заложила само една цел, която е оценена със същия средноаритметичен размер от 1.31.

Приоритет 3 – Подобряване качеството на човешкия ресурс и повишаване на заетостта	Цел 3.1 Повишаване качеството на образованието	1.56
	Цел 3.2 Намаляване на безработицата и повишаване на заетостта	1.41

Средната оценка на анкетираните по отношение на постигнатите цели, заложи в рамките на Приоритет 3 е 1.48 – т.е. Предприети са действия, но поставената цел не е постигната. По-висока е оценката за Цел 3.1: Повишаване качеството на образованието.

Приоритет 4 - Развитие на социалната, здравната, културна и спортна дейност в общината	Цел 4.1 Развитие на социалните услуги в общността с цел преодоляване на социалната изолация и подобряване качеството на живот на хората в неравностойно положение в Община Бяла Слатина	1.76
	Цел 4.2 Подобряване нивото на здравните грижи за нуждаещото се население от Община Бяла Слатина	1.55
	Цел 4.3 Развитие и съхранение на културната дейност в общината	1.86
	Цел 4.4. Развитие на спортна дейност в общината и подобряване на местата за отдих	1.86

Средната оценка на анкетираните по отношение на постигнатите цели, заложи в рамките на Приоритет 4 е най-висока и достига 1.76 – т.е. Поставените цели постигнати отчасти. Най-високи по отношение на всички заложи цели в стратегическата рамка са оценени две цели, а именно: Цел 4.3 Развитие и съхранение на културната дейност в общината и Цел 4.4. Развитие на спортна дейност в общината и подобряване на местата за отдих, чиито средни оценки достигат 1.86.

Приоритет 5 – Прозрачно и ефективно управление	Цел 5.1 Повишаване на ефективността в управлението на местната администрация и подобряване обслужването на гражданите и бизнеса	1.69
	Цел 5.2 Насърчаване развитието на гражданския сектор и партньорството с бизнеса	1.34
	Цел 5.3 Насърчаване на междуинституционалното сътрудничество	1.76

Средната оценка на анкетираните по отношение на постигнатите цели, заложи в рамките на Приоритет 5 е 1.60 – т.е. Поставените цели са постигнати отчасти. Най-висока е оценката за постигане на Цел 5.3 Насърчаване на междуинституционалното сътрудничество, с оценка 1.76 – т.е. поставената цел е постигната отчасти, а най-ниско за цялата стратегическа рамка е оценена Цел 5.2 Насърчаване развитието на гражданския сектор и партньорството с бизнеса.

Конкретните изводи от анализа и оценката на този елемент са:

- ⇒ Установи севисоко ниво на познаваемост на стратегическия документ (ОПР 2007 – 2013 г.);
- ⇒ Съществен дял от анкетираните посочват повече от един конкретен проект, реализиран а територията на общината (37%), а общо над половината от

анкетираните назовават поне един конкретен проект, което показва относително добре функционираща система за осигуряване на публичност и информация по осъществяваните проекти;

- ⇒ Една трета от анкетираните посочват конкретни сфери на развитие, които са важни, но недостатъчно застъпени в ОПР;
- ⇒ 43% от анкетираните дават конкретни предложения за развитие и подобряване на качеството на живот, което говори за относително добро ниво на ангажираност на заинтересованите страни по отношение на развитието на общината;
- ⇒ 77% от анкетираните оценяват като положително и работещо създаденото партньорство между заинтересованите страни, което потвърждава още веднъж изводите в тази посока;
- ⇒ Същият висок дял от анкетираните (77%) посочват, че са запознати с документи и информация във връзка с изпълнението на ОПР, а 20% посочват конкретни документи, което говори за относително добро ниво на работа по отношение на осигуряване на принципите за публичност и прозрачност при изпълнение на ОПР;
- ⇒ По отношение на прякото оценяване на отделните цели и приоритети, всички те са оценени в интервала 1.34 – 1.86, което показва относително добра оценка. Най-висока е средната оценка от напредъка по Приоритет 4: Развитие на социалната, здравната, културна и спортна дейност в общината, което се потвърждава и от реализираните конкретни проекти в общината. В унисон с основните проблеми на местно ниво, най-ниска е оценката за напредъка по отношение на Приоритет 2: Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инвестиционния климат и подкрепа на малкия и среден бизнес, което следва да бъде включено като основен приоритет и в следващия период на планиране, с задълбочена и ясна визия за развитие в тази посока;
- ⇒ По отношение на конкретните сфери на развитие, най-високо с оценка от 2.3 (предприети са действия, но напредъкът не е достатъчно задоволителен) е оценена Културната сфера, следвана от социалната сфера и опазване на околната среда с оценка 1.9. Най-ниско (със средна оценка от 1.6) са оценени следните конкретни сфери: инвестиционен климат, човешки ресурси, развитие на селското стопанство и развитието на пътната и техническата инфраструктура, което е в пълно съответствие и с основните проблеми на местно ниво;
- ⇒ Не достатъчно висок е дялът на анкетираните (43%), които оценяват като прозрачни критериите и процедурите за подаване на проекти и оферти за публично финансиране, като цели 20% посочват, че не могат да преценят. Всичко това показва, че са необходими действие в посока подобряване на прилаганите практики и осъществяваните процедури, било то и по отношение осигуряване на повече публичност и информиране на заинтересованите страни в тези процеси;
- ⇒ Въздействието върху целевите групи от реализация на ОПР е оценено като високо от 20% от анкетираните и като средно от още 60% от анкетираните, т.е. са необходими и допълнителни действия за подобряване на прякото

въздействие върху целевите групи в процеса на стратегическо планиране и последващото изпълнение на конкретната стратегическа рамка;

- ⇒ Много висок е делът на анкетираните (83%), които оценяват като отлично и добро провеждането на политики за регионално и местно развитие, което показва, че въпреки недостатъчното постигнато пряко въздействие върху целевите групи, на практика се полагат значителни усилия в процеса на стратегическо планиране и изпълнение. Това се потвърждава и от факта, че едва 10% от анкетираните посочват конкретни препоръки за провежданите политики за регионално и местно развитие;
- ⇒ 67% от участниците в проучването са представители на широката общественост – основно граждани, представители на местния бизнес, представители на НПО и сдружения и местни медии, което показва относително високо ниво на ангажираност на заинтересованите страни, извън общинската администрация по отношение на стратегическото развитие на общината;

3. Анализ и оценка индикаторите за въздействие и резултат

Екипът изготвящ оценката е събрал информация и данни, които да реферират към поставените индикатори за резултат и въздействие в актуализирания ОПР 2012 – 2013 г.

Оценката, базирана на този елемент, страда от следните основни ограничения:

- ❖ Формулираните в актуализирания ОПР 2012 – 2013 г. индикатори за оценка са адресирани към конкретните приоритети, цели и мерки за реализиране на ОПР, което дава възможност да бъде направена еднозначна оценка на отделните приоритети и цели от стратегическата рамка;
- ❖ Липсва базова стойност и целева стойност за всеки от индикаторите, което по същество компрометира дълбочината и адекватността на осъществената оценка;
- ❖ За два от индикаторите, съобразно даденият коментар от страна на общинската администрация не е необходимо да бъде събирана информация, поради спецификите на съответния индикатор;
- ❖ Един от индикаторите ще бъде приет за изпълнен, тъй като е в напреднала фаза на изпълнение и няма обективно обстоятелства, които да компрометират постигането му;
- ❖ Оценката на този елемент е осъществена по експертното мнение на екипа, разработващ настоящия доклад и на база получените данни от общинската администрация.

В следващата таблица е представена базата, за осъществяване на експертната оценка:

Индикатор	Постигната стойност	Коментар	Оценка
Километри ремонтиран републикански път	3,831км*	Ремонтите се извършват приоритетно от Областно пътно управление, тъй като обектите от републиканската пътна мрежа втори и трети клас са тяхна собственост По данни на Дирекция „УТС“ при Община Бяла Слатина	Изпълнена
Километри ремонтиран общински (местен) път	47.9 км	По данни от общинска администрация	Изпълнена
Километри ремонтирани улични настилки и тротоари	10 км	По данни на Дирекция „УТС“ при Община Бяла Слатина и ОБП „Чистота и строителство“- гр. Бяла Слатина	Изпълнена
Брой благоустроени жилищни квартали	274 бр.	По данни на Дирекция „УТС“ при Община Бяла Слатина и ОБП „Чистота и строителство“-гр. Бяла Слатина	Изпълнена
Км. реконструирана водопроводна мрежа	8,9 км	По данни от Проект „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина“	Изпълнена
Дял на домакинствата с непрекъснато водоснабдяване с питейна и с необходимото качество вода	100%	Значително намаляване на загубите и намаляване на аварияте (спиранията на водоснабдяването).	Изпълнена
Изградена ПСОВ	0 бр.	В процес на строителство	В процес на изпълнение
Км. изградена канализационна мрежа	10 км.	По данни от Проект „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина“	Изпълнена
Дял на домакинствата, свързани с канализационната мрежа	75%	Източник: Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина и Дирекция „УТС“ при Община Бяла Слатина	Изпълнена
Актуализирана програма за управление на отпадъците;	0*	Има действаща Общинска програма за управление на отпадъците за периода 2009-2015г. Приета с Решение № 436/16.07.2009г. на ОбС-Б. Слатина. Същата е неразделна част от одобрената и действаща Общинска програма за опазване на околната среда с период на действие 2005-2015г.	Липсва необходимост

		Актуализирана Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина във връзка с последните изменения в Закона за управление на отпадъците	
Количество негодни препарати за растителна защита депонирано	0	Съгласно ЗУО Община Бяла Слатина следва да депонира отпадъците от този вид на Регионално депо за битови отпадъци-гр. Оряхово	Липсва информация
Количество компостирани отпадъци	0	Съгласно ЗУО Община Бяла Слатина следва да депонира отпадъците от този вид на Регионално депо за битови отпадъци-гр. Оряхово	Липсва информация
Брой дейности, свързани с рекултивиране на БО	7	7 бр. части на работния проект. Изготвен инвестиционен проект, внесен в ПУДООС, като предприятието е конкретен бенефициент по ОПОС 2007-2013 г. Стойността на проекта е 1 865 714 лв. с ДДС. Проектът се състои от 7 части. Проектът е изготвен през 2013 г.	Изпълнена
Декари залесени площи	8,5 дка	По данни на Община Бяла Слатина	Изпълнена
% от уличната мрежа, покрита с модерно улично осветление	100%	Община Бяла Слатина е реновирала уличното осветление във всичките 15 населени места на нейна територия със собствени средства и чрез дарения на енергоефективни улични осветителни тела	Изпълнена
Брой местни производители с достъп до кооперативния пазар	40 бр.	Към настоящия момент на Общинския пазар има възможност и са оборудвани със маси-щендери 40 бр. места за предлагане на земеделска продукция	Изпълнена
Изграден модерен кооперативен пазар	0	Съществува изграден и функциониращ пазар	Липсва необходимост
Изградено тържище	0		Липсва изпълнение
Брой земеделски производители, отглеждащи буби	0	Няма регистрирани земеделски производители, отглеждащи буби по данни на Областна служба ЗГ	Липсва изпълнение
Дял на количеството суровина от буби, преминала последваща преработка на територията	0	Няма регистрирани земеделски производители, отглеждащи буби по данни на Областна служба ЗГ	Липсва изпълнение
Разработена общинска политика за подкрепа на МСП	0		Липсва изпълнение
Дял на територията с широколентово покритие	93,73%	По данни на МТИТС	Изпълнена
Бр. привлечени инвеститори	21 бр.	Данните са подадени от дирекция „УТС“ и дирекция „ОС“ при Община Бяла Слатина на база регистрирани инвестиционни намерения и разрешения за съгласуване на	Изпълнена

		проекти.	
Размер на привлечените инвестиции	0		Липсва информация
Брой деца, посещаващи училище от задължително подлежащите в общината	2 321 ученици	По данни на Дирекция „СХД“ при Община Бяла Слатина	Изпълнена
Брой компютри на 100 ученици в училищата	9 броя		Изпълнена
Размер на вложени инвестиции в подобряване на мат.-техн. база в образованието	352 276 лв.		Изпълнена
Дял на обхванатите роми, подлежащи и продължили обучението си	95%	По данни на Дирекция „Социални и хуманитарни дейности“ при Община Бяла Слатина	Изпълнена
Дял на ромските семейства, обхванати от дейности, свързани с популяризирането на ползите от образование	90%	По различни проекти в общината – над 100 семейства; Проект Общностен център „Аз и моето семейство“ – 40 семейства; Проект „Детство мое“-ЦДГ „Незабравка“	Изпълнена
Брой разкрити работни места по програми за заетост	1 871	По данни на Дирекция „Местно развитие и обществени поръчки“	Изпълнена
Брой участници в програми за квалификация и преквалификация	1 871	По данни на Дирекция „Местно развитие и обществени поръчки“	Изпълнена
Вложени нови инвестиции, свързани със социалните дейности	2 155 010 лв.,		Изпълнена
Брой нови социални услуги	10	По реализирани 10 проекта	Изпълнена
Дял на населението с	21,48%	По данни на служба ГРАО	Изпълнена

потребности, ползващи социални услуги		населението в общината по настоящ адрес към 31.12.2012/31.12.2013 е 26 660 жители. Общо: 5726 лица	
Брой обучени лица, работещи в системата на социалните услуги	234		Изпълнена
Брой изградени подстъпи за хора с увреждания до обществени места;	1		Изпълнена
Брой пригоден обществен транспорт за ползване от хора с увреждания	0		Липсва изпълнение
Брой оборудвани действащи мобилни екипи	3	В рамките на три осъществени проекта на общината	Изпълнена
Размер на инвестициите, вложени в развитие на здравеопазването;	246 708 лв.		Изпълнена
Брой ремонтирани културни обекти;	1	Ремонт на Читалище-с. Попица, общ. Бяла Слатина, финансиран от МВКВГМС през 2012 г.	Изпълнена
Размер на инвестициите, вложени в подобряването на културните обекти	134 366,45 лв.		Изпълнена
Брой проведени местни тържества, фестивали, панаири и други;	32		Изпълнена
Брой нови форми на читалищна дейност	1	Летен кампус за деца от 5 до 12 г., организиран от НЧ „Съединение-1923“-с. Бърдарски геран, запознаване с банатския бит, култура, традиции, история	Изпълнена
Брой подпомогнати местни дейци	4	За издаване на книгата „Животът е самотна гара“ – автор: Лъчезар Лазаров, Решение на ОбС № 36/21.12.2011г.; За издаване на нова книга на Петър Доневики; За издаване на стихосбирката „Греховност“-автор: Красимира Милчева; За закупуване на картина/картини от изложбата с картини по случай 70-год. юбилей на Цветан Сираков-Решение на ОбС № 500/30.05.2013г.	Изпълнена
Брой на ремонтирани и оборудвани спортни обекти	1	Мултифункционална спортна площадка в жк „Сладница“, финансирана по проект на МФВС	Изпълнена
Дял на зелените площи, поддържани в добро състояние	80%	По данни на ОбП „Социално предприятие за озеленяване и благоустройство“-гр. Бяла Слатина,	Изпълнена

		ОбП „Чистота и строителство“-гр. Бяла Слатина	
Брой облагородени места за масов спорт и отдих	6	Площадка за детски фитнес на открито в Централен градски парк, финансирана по проект на МФВС; Мултифункционална спортна площадка в жк „Сладница“, финансирана по проект на МФВС; Проекти, финансирани по ПУДООС за дребномащабни мерки- 4 бр. - в гр. Бяла Слатина, Голям градски парк „Лесопарка“, с. Търнава- 2 парка, с. Бъркачево	Изпълнена
Брой организирани спортни турнири, състезания и прояви	7	Държавно първенство по джиу джицу-1 бр.; Обучение на деца по джудо в ЦДГ „Незабравка“-1 бр.; Общински детски футболен турнир по време на Панаирни дни-2 бр.; Общински волейболен турнир-2 бр.; Турнир по силов трибой-1 бр.	Изпълнена
Брой нововъведени системи (общинска администрация)	1	Функционален анализ за усъвършенстване на структурата на Общинска администрация Бяла Слатина	Изпълнена
Брой усъвършенствани системи (общинска администрация)	1	Функционален анализ за усъвършенстване на структурата на Общинска администрация Бяла Слатина	Изпълнена
Въведено обслужване на принципа на едно гише	1	Стремеж към модернизация и усъвършенстване на процеса и е-управление	Изпълнена
Брой услуги, предоставяни по електронен път	2	Плащане на МДТ чрез инсталиран ПОС-терминал; Проврека на задължения за МДТ чрез официалния сайт на общината	Изпълнена
Брой лица, преминали курсове за квалификация	728		Изпълнена
Актуализирана страница;	1 брой		Изпълнена
Брой приложени в действие комуникационни инструменти	71		Изпълнена
Брой публични услуги, предоставяни от местни НПО	5		Изпълнена
Брой подкрепени значими местни инициативи	4	Традиционен Белослатински панаир – 2 бр.; Майски културни празници – 2 бр.	Изпълнена
Брой мониторинг дейности, извършени от	11	Заседания на Обществен съвет Бяла Слатина – 8 бр.;	Изпълнена

СГО		Публично обсъждане на проекта за бюджет на Община Бяла Слатина – 2 бр.; Публично обсъждане за поемане на Общински дълг по ЗОД – 1 бр.	
Брой организирани кампании	2	Национална кампания „Да изчистим България“	Изпълнена
Време на предоставяне на публични услуги на бизнеса	1 ден		Изпълнена
Брой инициирани и реализирани проекти и инициативи	44	По данни на Дирекция „МРОП“ и Дирекция „СХД“ при Община Бяла Слатина	Изпълнена
Брой организирани мероприятия за обмяна на опит и добри практики	10	Посещения на място от представители на Общинска администрация Костинброд за обмяна на опит във връзка с реализация на проект „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Бяла Слатина“; Среща със зам.-кмет на Община Луковит относно реализация на проект по схемата за деинституционализация и воден цикъл; Бизнес мисии и уъркшопи по проект Promotionalnetworkofcross-borderenterpriseservices MIS 655- ТГС Румъния – България-общо 8 бр.	Изпълнена

Съгласно направения анализ и оценка, за едва 5 от общо 61 от индикаторите е налице отрицателна оценка, което представлява 8% неизпълнение на индикаторите. В същото време за също 5 индикатора липсва информация, която да послужи за осъществяване на реална оценка или не е налице необходимост от измерване, с оглед представения коментар. Изпълнението на индикаторите е много високо и достига над 83% (51 индикатора).

По отношение на отделните Приоритети са налице следните резултати:

- ❖ Приоритет 1: От заложили 15 индикатора са изпълнени 11 (73%);
- ❖ Приоритет 2: От заложили 8 индикатора са изпълнени едва 3 (38%);
- ❖ Приоритет 3: От заложили 7 индикатора са изпълнени 7 (100%);
- ❖ Приоритет 4: От заложили 17 индикатора са изпълнени 16 (94%);
- ❖ Приоритет 5: От заложили 14 индикатора са изпълнени 14 (100%);

Конкретните изводи, които могат да бъдат изведени по отношение на този елемент:

- ⇒ Формулираните индикатори за оценка са адресирани към конкретни приоритети, цели и мерки от актуализирания ОПР, което дава възможност за адекватна оценка по този показател за напредъка и изпълнението на стратегическата рамка;

- ⇒ Положителна оценка е дадена за над 83% от поставените индикатори, като за още 8% липсва конкретна информация, или даденият коментар посочва липсата на необходимост от измерването му;
- ⇒ По отношение на Приоритети 3, 4 и 5 е реализирано много високо ниво на изпълнение от почти 100%. Само за един от индикаторите в Приоритет 4 е регистрирано неизпълнение;
- ⇒ Много ниско ниво на изпълнение на заложените индикатори по отношение на Приоритет 2, където е налице изпълнение за едва 3 от 8 индикатора, за един липсва информация, а за още 4 е регистрирано неизпълнение.
- ⇒ Относително добра е оценката на база изпълнение на индикатори по отношение на Приоритет 1, където са постигнати 11 от 15 индикатора.

4. Обобщение на оценката на трите елемента

В следващата таблица е направено обобщение на разработената оценка на база всички елементи – оценка на активността, финансово изпълнение, оценка на база анкетното проучване, оценка на база информация за постигнатите индикатори.

Приоритет:	Оценка				Средно аритметична оценка
	Активност	Финансово изпълнение	Анкетно проучване	Изпълнение на индикаторите	
Приоритет 1 – Развитие на съвременна пътна и техническа инфраструктура и опазване на околната среда	79%	108%	52%	73%	78%
Приоритет 2 – Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инвестиционния климат и подкрепа на малкия и среден бизнес	50%	4%	44%	38%	34%
Приоритет 3 – Подобряване качеството на човешкия ресурс и повишаване на заетостта	83%	213%	49%	100%	111%
Приоритет 4 - Развитие на социалната, здравната, културна и спортна дейност в общината	73%	153%	59%	94%	95%
Приоритет 5 – Прозрачно и ефективно управление	63%	11%	53%	100%	57%
Общо изпълнение:					75%

Таблицата представя обобщение на всички оценки, като всички са приравнени в една и съща мерна единица – процент. По отношение на приравняването на резултатите от анкетното проучване, същото е направено като получената средна оценка за всеки от приоритетите е разделена на максимално възможната. По отношение на приравняването на изпълнението на индикаторите, същото е направено като броят



изпълнени индикатори е разделен на броят предвидени индикатори за съответният приоритет. За останалите елементи приравняването е описано в съответната точка.

Обобщението на оценката е направено като средна-аритметична величина от стойностите, получени от всеки елемент на оценка.

Съобразно това обобщение най-високо ниво на изпълнение (преизпълнение) се регистрира по отношение на Приоритет 3: Подобряване на качеството на човешкия ресурс и повишаване на заетостта, което е резултат както от високата активност, така и от значителното финансово преизпълнение и пълното изпълнение на заложените индикатори. Същевременно обаче оценката на заинтересованите лица е средна, което вероятно означава, че въпреки високата активност и резултатност, въздействието върху целевите групи е недостатъчно, съобразно техните потребности.

Много висока е и оценка за изпълнение на Приоритет 4: Развитие на социалната, здравната, културната и спортната дейност в общината, където процентът достига 95%. Това е резултат от няколко фактора: висока активност, финансово преизпълнение и високо изпълнение на поставените индикатори. И тук оценката на заинтересованите страни е по-ниска и съответно следва да бъде обърнато по-сериозно внимание върху прякото въздействие върху целевите групи и техните потребности.

Високо ниво на изпълнение от 78%, съгласно средната оценка е получено и по отношение на Приоритет 1: Развитие на съвременна пътна и техническа инфраструктура и опазване на околната среда. Това е резултат от относително еднозначна оценка по всички изследвани елементи.

Средно ниво на изпълнение от 57% е постигнато за Приоритет 5: Прозрачно и ефективно управление. Силно разнопосочна е оценката по отделните елементи – от много ниско финансово изпълнение, през средна оценка на заинтересованите страни и относително средна оценка на активността, до пълно изпълнение на заложените индикатори.

Ниско ниво на изпълнение от 34% е регистрирано по отношение на Приоритет 2: Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инвестиционния климат и подкрепа на малкия и среден бизнес. По същество този приоритет е в основата на основните проблеми на местно ниво и същевременно за същия е трудно да бъдат предприети действия, които пряко да доведат до желаните резултати. Процесът свързан със създаването на устойчиво икономическо развитие и създаването на инвестиционен климат на местно ниво е пряко свързан от значително много външни за общината фактори и обстоятелства, поради което и постигнатият напредък и резултати е незадоволителен. Необходими са активни мерки и действия и ясно структурирана политика в тези сфери, което да създаде предпоставки за развитието им.

IV. ОЦЕНКА НА ОБЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Оценката на общото въздействие от изпълнението на Актуализацията на ОПР 2012 – 2013 г. е насочена към широк кръг заинтересовани страни и цели да се оцени какво е въздействието на политиките, които провежда общината за подобряване качеството на живот на гражданите. Оценката гарантира проучване на възможните последици от предприемането на едно или друго управленско действие, което води до правилен избор.

Съществен елемент тук са направените изводи от разработения социално-икономически анализ, както и проведеното проучване на общественото мнение.

По отношение на селското стопанство към края на 2012 г. вече е отчетен ръст от 102% в реализираните приходи от продажби в бранша на територията на общината. Същевременно обаче е налице ниска заетост в бранша, което е пряко свързано с модернизацията на стопанствата.

По отношение на промишлеността в общината в периода 2008 – 2011 г. е налице развитие, свързано с повишаване на приходите от продажби и с реализиран продукция. През 2012 г. обаче е отчетен значителен спад в тези два показателя от промишлеността в общината. Същевременно промишлеността в общината формира 45% от всички разходи за възнаграждения на ниво бизнес. С оглед малкото представители на промишлеността в общината всяко затруднение на един или двама от тях оказва съществено влияние върху резултатите на сектора в цялост.

В цялост по отношение на икономическото развитие, предприетите мерки и дейности в посока стимулиране на икономическото развитие са недостатъчни и е необходимо да бъде създаден ясен и конкретен план за действие по отношение на икономическото развитие на общината, включително и чрез национални, регионални, областни или териториални сътрудничества и партньорства, като се обърне съществено внимание на ключовите за общината сектори: селско-стопанство и преработваща промишленост.

С оглед направения социално-икономически анализ по-горе са изведени конкретните слаби места по отношение на икономическото развитие в общината, за които следва да бъде обърнато съществено внимание и следва да бъдат взети мерки за пряко въздействие:

- ⇒ Липса на средни и големи по размер предприятия – необходимост от създаване на инвестиционен профил и разработване на политика за насърчаване на МСП в общината;
- ⇒ Все по-намаляваща роля на животновъдството в района – необходимост от дейности в подкрепа развитието на стопанствата;
- ⇒ Необходимост от създаване на условия за стимулиране и развитието на малки ферми/ земеделски стопанства, както с оглед развитие на микро и малкия бизнес, така и с оглед преодоляване на негативните тенденции по отношение на високия дял на безработица;

Въздействието върху демографските процеси от реализиране на ОПР не може да бъде идентифицирано еднозначно, тъй като са налице значителни дейности и проекти, които общината реализира в социалната сфера, а същевременно не са налице положителни резултати, което е тенденция характерна на национално ниво и особено

заобщините от четвърто ниво. Факт е значителното намаляване на броя на населението в общината, застаряването на населението и ниската раждаемост. Екипът счита, че е необходимо да бъде създаден ясен план за действие по отношение на стимулиране на раждаемостта и задържане на младите хора в общината, което се свързва както със създаване на по-благоприятни условия за реализация на личността, така и с допълнителни стимули за младите семейства и раждането на деца.

Реализирани са множество проекти, инициативи, дейности за постигане на поставените цели в социалната и културната сфера. Изпълнени са множество проекти както в посока изграждане на социална и културна инфраструктура, така и в посока въвеждане на нови услуги, разширяване на съществуващите, обогатяване на културния живот. За съжаление необходимостта от разширяване на социалните услуги и придобивки е свързано с негативните демографски тенденции, висока безработица и застой в икономическото развитие на общината.

Недобра е оценката на въздействието по отношение на здравеопазването на територията на общината. Здравеопазването и тук, както и на национално ниво е ключов проблем за населението, който обаче е пряко зависим от националните политики в сектора и общинската активност в тази посока е съществено ограничена. Осъществени са мерки за подобряване на материалната база и медицинското обслужване, което пряко може да бъде отчетено като положително въздействие.

По отношение на спорта и отдиха в периода 2007 – 2013 г. са реализирани множество проекти за подобряване, както на спортно-техническата база и съоръжения, така и на парковите пространства, т.е. налице е положителна оценка за постигнатото въздействие в тази посока.

Реализирани са редица проекти в сферата на енергийната ефективност, което считаме за силно положителен резултат, в няколко аспекта: ограничаване на замърсяването, ограничаване на разходите и подобряване на средата за живот. Налице е подобряване на техническата инфраструктура – пътища, ВиК, спортни и детски площадки и облагородяване на отделни населени места, въпреки, че предприетите действия са относително недостатъчни, с оглед получената оценка за развитието на тази сфера от проведеното анкетно проучване. Функционира ефективна система за събиране на отпадъците, но са недостатъчни действията в посока разделно събиране и рециклиране. Налице е съществен напредък по отношение на опазването на околната среда, с оглед реализацията на мащабния проект за водния цикъл в град Бяла Слатина, включващ изграждането на пречиствателна станция за отпадни води.

Като цяло реализацията на ОПР за периода 2012 – 2013 г. се свързва с положително общо въздействие, но все още са налице следните основни и съществени проблеми: високата безработица в общината, липсата на предпоставки за създаване на устойчива заетост и влошаващата се демографска картина в общината.

Оценката на въздействието е оценена и от гледна точка на дадените препоръки в Междинната оценка на ОПР и това, как и дали по същите е работено и съответно е регистриран напредък:

- Констатирана е необходимост от по-фокусирани усилия в посока на развитие на техническа (пътища, ВиК, околна среда), културна и спортна инфраструктура, осигуряване на прозрачност, информативност и ефективност в работата на местната власт и междуинституционално, в частност

междубщинско сътрудничество – съответно налице е изпълнение именно в указаните посоки, като са реализирани и конкретни резултати;

- На фона на високата инициативност на местната власт е констатирана слаба активност от страна на местния бизнес, като по този начин не се експлоатират в достатъчна степен потенциала и ресурсите на територията за подобряване местното икономическо развитие. Администрацията е положила известни усилия в създаването на условия за стимулиране на бизнеса, но същите не са достатъчни и все още липсва ясна визия за икономическо развитие, още повече че не е разработена стратегия за стимулиране на МСП, както е предвидено в актуализирания план;
- Констатирана е липса на ефективни комуникационни канали между местната власт и гражданите, което е създадо предпоставки за непознаване и слабо оценяване на работата на местната власт, както и липсата на работеща система за наблюдение (източници, начини и периодичност на събиране, обработка и анализиране на информация) изпълнението на ОПР. В тази посока са предприети активни действия: създаден и функциониращ е Обществен съвет за подпомагане работата на кмета на община през май 2012 г. с 26 учредители - представители на държавни институции, граждански организации, бизнесмени, учители, лекари, общественици - хора, които с познанията, опита и авторитета си в общината могат да бъдат полезни при определяне на по-дългосрочната визия и решаване на стратегически въпроси за развитието на общината. От друга страна е изградена система за наблюдение на изпълнението на ОПР, която включва публикуването на Годишни доклади и годишни програми за реализация на ОПР.

Като цяло общинската администрация е положила усилия в посока разрешаване на идентифицираните проблемни сфери от междинната оценка на ОПР, като продължава да е необходимо целенасочена активност в развитие на местния икономически потенциал, стимулиране на местния бизнес, привличане на инвеститори и създаване на условия за развитие на устойчива заетост.

V. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

За оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси е направена съпоставка между това какво е предвидено в индикативната финансова таблица и това какво е изпълнено през периода. Екипът получи информация за стойностите на осъществените и осъществяваните проекти, финансирани от фондовете на ЕС и националните програми. Предоставената информация бе надлежно прегледана и проверена от независими източници – официалните интернет страници на съответните програми, информационни системи и др.

По данни предоставени от общинската администрация за осъществени разходи по проекти, финансовото изпълнение на всеки от заложените приоритети е представено в следващата таблица. Таблицата индикира предвидения финансов ресурс, реализираните разходи и дялът на изпълнението от предвиденото.

Приоритет - Цел	Заложен бюджет (хил. лв.)	Осъществени разходи (хил. лв.)	Финансово изпълнение (%)
Приоритет 1 – Приоритет 1 Развитие на съвременна пътна и техническа инфраструктура и опазване на околната среда Цел 1.1 Подобряване на пътната мрежа Цел 1.2 Развитие на водоснабдителна и канализационна мрежа Цел 1.3. Осигуряване на устойчиви дейности по управление на отпадъците и опазване на околната среда Цел 1.4. Развитие на енергийната инфраструктура	24,050	25,932	108%
Приоритет 2 – Устойчиво икономическо развитие чрез подобряване на инвестиционния климат и подкрепа на малкия и среден бизнес Цел 2.1 Стимулиране на икономическото развитие и създаване на условия за разкриване на нови работни места в общината	6,990	263	4%
Приоритет 3 – Подобряване качеството на човешкия ресурс и повишаване на заетостта Цел 3.1 Повишаване качеството на образованието Цел 3.2 Намаляване на безработицата и повишаване на заетостта	1,740	3,698	213%
Приоритет 4 - Развитие на социалната, здравната, културна и спортна дейност в общината Цел 4.1 Развитие на социалните услуги в общността с цел преодоляване на социалната изолация и подобряване качеството на живот на хората в неравностойно положение в Община Бяла Слатина Цел 4.2 Подобряване нивото на здравните грижи за нуждаещото се население от Община Бяла Слатина Цел 4.3 Развитие и съхранение на културната	2,120	3,248	153%

дейност в общината Цел 4.4. Развитие на спортна дейност в общината и подобряване на местата за отдих			
Приоритет 5 – Прозрачно и ефективно управление <i>Цел 5.1 Повишаване на ефективността в управлението на местната администрация и подобряване обслужването на гражданите и бизнеса</i> <i>Цел 5.2 насърчаване развитието на гражданския сектор и партньорството с бизнеса</i> <i>Цел 5.3 насърчаване на междуинституционалното сътрудничество</i>	1,150	123	11%
Общо финансово изпълнение	36,050	33,264	92%

Съгласно представената информация най-ниско е постигнатото ниво на финансово изпълнение по Приоритет 2, където е налице 4% изпълнение или са направени разходи в това направление на стойност 263 хил. лв. Ниската степен на изпълнение тук се асоциира пряко с нереализирани два съществени елемента от приоритета – изграждането на тържище и инфраструктура за развитие на бубарството, за които е предвиден 96% от предвидения финансов ресурс по приоритета. Очакванията са, че в новия програмен период ще са налице достатъчно възможности за финансиране на проекти, включващи изграждане на тържища и пазари и съответно общината ще се възползва от тази възможност.

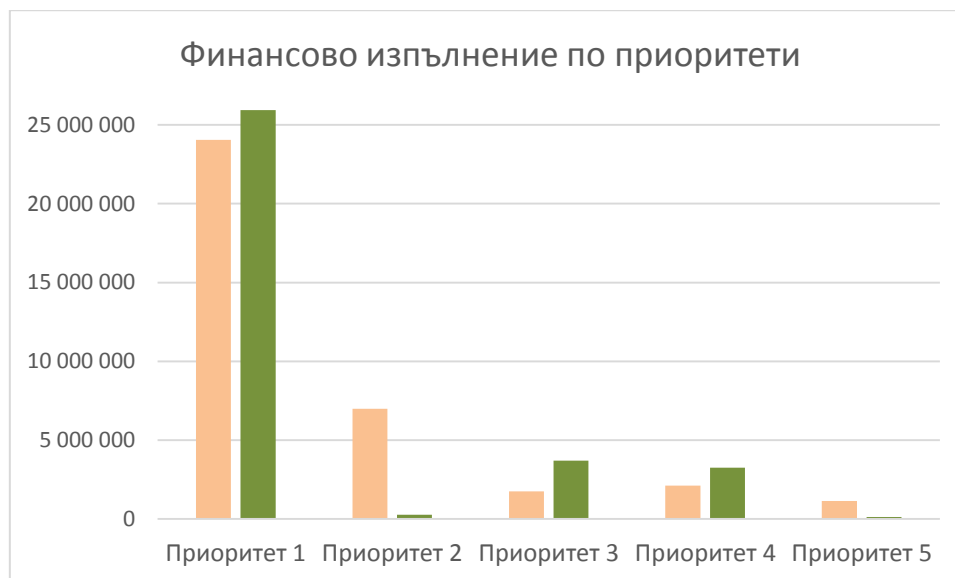
Съгласно информацията следващ приоритет с относително ниско изпълнение е Приоритет 5, където е налице финансово изпълнение на приоритета от 11% (123 хил.). Основна причина за ниската финансова ефективност тук е отложеният старт на развитието на електронна община, като се има предвид, че в следващия програмен период се очаква да има множество възможности за осъществяване на проекти в тази посока, от които е вероятно общината да се възползва.

Налице е много високо финансово изпълнение по отношение на Приоритет 1 – което надхвърля предвиденото и достига 108% (26 млн. лв). Този приоритет, съобразно спецификите на необходимия финансов ресурс за реализацията му е с най-голям дял от цялата актуализирана програма и съставлява почти половината от предвидения бюджет. Тази висока степен на финансово изпълнение е свързана с факта, че инфраструктурните проекти обикновено са по-продължителни и съответно, когато е правена актуализацията са били ясни детайлите и параметрите по повечето инфраструктурни проекти, които са се реализирали след това, а това от своя страна е позволило и по-точното планиране.

Още по-високо финансово изпълнение е налице по отношение на Приоритет 4, което значително надхвърля предвиденото и достига 153% и 3.2 млн. лв. Реализирани са множество проекти в сферата на подобряване на социалните, здравните, културните и спортните дейности в общината. Осъществено е подобряване на материално-техническата база на множество обекти, облагородени са множество места за отдих и квартали, изградени са нови спортни съоръжения и др.

Най-високо изпълнение е реализирано по отношение на Приоритет 3, за който е налице финансово изпълнение от 213% и 3.7 млн. лв. Особено високата активност се наблюдава по отношение на реализацията на проекти в това направление, като администрацията се е постарала да не пропуска възможности в борбата си с много високата безработица в общината, като основен проблем на района.

На следващата графика е визуализирана структурата на финансовото изпълнение по приоритети.



Налице е изключително високо ниво на изпълнение на финансовата рамка, а именно:

- ⇒ По данни предоставени от общинската администрация Община Бяла Слатина е изпълнила и приключила успешно над 81 проекта на обща стойност 33 млн. лв. за периода 2012 - 2013 г.;
- ⇒ Бюджетната рамка, заложена в индикативната финансова таблица за изпълнение на ОПР е в размер на 36 млн. лв., като общото финансово изпълнение на ОПР на етап последваща оценка на база реализирани проекти е над 92%;
- ⇒ Налице е съществено надхвърляне на финансовото изпълнение над предвидения финансов ресурс по два от петте приоритета – Приоритет 3 Подобряване качеството на човешкия ресурс и повишаване на заетостта и Приоритет 4 Развитие на социалната, здравна, културна и спортна дейност в общината, което е резултат от активните мерки, които е предприела администрацията във връзка с високата необходимост от предприемане на мерки в тези две основни насоки;

- ⇒ Въпреки ограничените средства, с които общината разполага, същата е осъществила множество проекти, финансирайки ги именно със собствени средства, както и е осигурила необходимото съфинансиране по такива, за които това е необходимо. Налице е много добро планиране и бюджетиране на разполагаемите бюджетни средства и преценката кога и къде да бъдат направени необходимите разходи, така че да не се утежнява финансовото състояние на общината;

В заключение, на база получената информация и данни, екипът счита, че ефективността и ефикасността на използваните ресурси е изключително висока и съответно оценката в това направление е отлична.

VI. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОЛИТИКАТА ЗА РЕГИОНАЛНО И МЕСТНО РАЗВИТИЕ

На база разработения доклад конкретните изводи и препоръки, са както следва:

- ❖ Налице е инициативност, ефективност и ефикасност по отношение на всички заложили приоритети, като е поставен ясен акцент върху съществените за общината проблеми, свързани с трудовия пазар, което показва добро степенуване на приоритетните за общината области;
- ❖ Висока степен на активност по заложените цели и приоритети в ОПР – оценена активност от 69%, съгласно приложената методика за оценка и реализирано финансово изпълнение от 92%;
- ❖ Формулираните в актуализирания ОПР 2012 – 2013 г. индикатори за оценка са адресирани към конкретните приоритети и цели, но липсва целева стойност, която се очаква да бъде постигната, което утежнява практическата оценка в тази посока;
- ❖ В разработената междинна оценка на ОПР са посочени изводи и препоръки, с повечето от които администрацията се е съобразила и е предприела активни действия в посока разрешаване на констатирани проблеми.
- ❖ Препоръка за про-активност на общинската администрация по отношение на проучване и оценка на възможностите за финансиране на проекти, чрез фондовете на ЕС, с оглед реализация на ОПР 2014 – 2020 г. и други общински политики;
- Предприемане на конкретни действия и инициативи, с оглед постигане на заложените в ОПР 2014 – 2020 г. цели и приоритети, включително индикатори за резултат и въздействие;
- Обръщане на съществено внимание по отношение на предприемането на дейности и инициативи, насочени към икономическото развитие на общината, включително развитието на селското стопанство и привличането на инвеститори;

- Продължаване на работата по включване на гражданските структури и местния бизнес в процеса на стратегическо планиране и изпълнение на стратегически политики;
- Обръщане на съществено внимание по отношение на конкретните преки резултати, до които води всяка една поета инициатива с оглед максимизиране на ползите и положителното въздействие върху заинтересованите страни;
- Поддържане и подобряване на дейностите по осигуряване на информация и публичност при реализирането на проекти и инициативи от страна на общинската администрация, с оглед обхващане на максимално широк кръг лица и осведомяването на същите;
- Предприемането на инициативи за повишаване активността на гражданските структури и общност по отношение на включването им в планирането и реализацията на общински политики;
- Подобряване координацията между представителите на различните сектори и общината, както и подкрепата за създаване на различни бизнес сдружения и организации;
- Продължаване на активната политика на общината по отношение стимулирането и развитието на социалната и културната сфера и по отношение на повишаване на енергийната ефективност;
- Създаване на работещ механизъм за комуникация с местния бизнес и предприемане на действия за подпомагане развитието на микро и малкия бизнес в общината и развитие на предприемачеството;
- Привличане вниманието на различни инвеститори за разкриване на нови работни места, както и запазването на съществуващите;
- Продължаване на активната политика за опазване и съхраняване на природното богатство като се активизират превантивните дейности водещи до съхранение на екологията и биологичното разнообразие;
- Предприемане на конкретни действия за подобряване на силно влошената демографска структура и създаване на условия за реализация на личността, включително чрез задържане на младото население в общината;
- Продължаване на активния процес на включване на маргиналните групи във всички сфери на развитие на общината.